

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za odgoj i
obrazovanje

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за одгој и
образовање

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

INSTITUT ZA RAZVOJ
PREDUNIVERZITETSKOG
OBRAZOVANJA

KANTON SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA

ИНСТИТУТ ЗА РАЗВОЈ
ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОГ
ОБРАЗОВАЊА

КАНТОН САРАЈЕВО, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

PRE-UNIVERSITY EDUCATION
INSTITUTE OF SARAJEVO CANTON
BOSNIA AND HERZEGOVINA

Turski jezik

**Nastavni plan i program
sa definisanim ishodima učenja**

SADRŽAJ

PK1 – Opis predmeta	2
PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja	4
PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikulumu	5
PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi	9
Osnovno obrazovanje.....	9
Godine učenja i podučavanja predmeta: 1	9
Godine učenja i podučavanja predmeta: 2	13
Godine učenja i podučavanja predmeta: 3	17
Godine učenja i podučavanja predmeta: 4	22
Godine učenja i podučavanja predmeta: 5	28
Srednje obrazovanje - Gimnazije.....	35
Godine učenja i podučavanja predmeta: 6	35
Godine učenja i podučavanja predmeta: 7	42
Godine učenja i podučavanja predmeta: 8	49
Godine učenja i podučavanja predmeta: 9	56
Srednje obrazovanje – Gimnazije - treći strani jezik	63
Godine učenja i podučavanja predmeta: 1.....	63
Godine učenja i podučavanja predmeta: 2.....	70
PK5 – Učenje i podučavanje	77
PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu.....	80
Profil i stručna sprema nastavnika	82

PK1 – Opis predmeta

Turski jezik kao izborni drugi strani jezik se izučava u osnovnoj školi od V do IX razreda, a u gimnazijama i četvorogodišnjim srednjim školama za stručno obrazovanje i obuku turski jezik se izučava kao izborni drugi strani jezik (6. godina učenja u 1. razredu srednje škole – nastavljači u drugom stranom jeziku) ili izborni drugi strani jezik (1. godina učenja – početnici u drugom stranom jeziku). U gimnazijama koje imaju jezičko izorno područje turski jezik se izučava kao treći strani jezik u 3. i 4. razredu. Od velikog je značaja omogućiti učenicima koji su turski jezik učili u osnovnoj školi kao drugi (izborni) strani jezik nastavak učenja od nivoa koji su dostigli. Osim kao izborni drugi strani jezik, turski se jezik u srednjoj školi može učiti i kao fakultativni ili izborni predmet ovisno o organizacijskim mogućnostima pojedine škole.

Nastavni predmet Turski jezik pripada jezičko-komunikacijskom području, što znači da je njegova ključna uloga razvijanje jezičko-komunikacijske kompetencije u stranim jezicima kod učenika svih uzrasta. Pri tome pojam jezičko-komunikacijske kompetencije podrazumijeva osposobljenost za usmeno i pismeno sporazumijevanje, tumačenje i izražavanje informacija, ideja, misli, osjećaja, stavova i vrijednosti u različitim kulturološkim i društvenim situacijama.

Kroz učenje turskog jezika i upoznavanje turske kulture kod učenika se razvija tolerancija i poštovanje prema drugim narodima, pridonosi novom pogledu na svijet te produbljuje razumijevanje vlastitih korijena, što pridonosi jačanju svijesti o vlastitom identitetu.

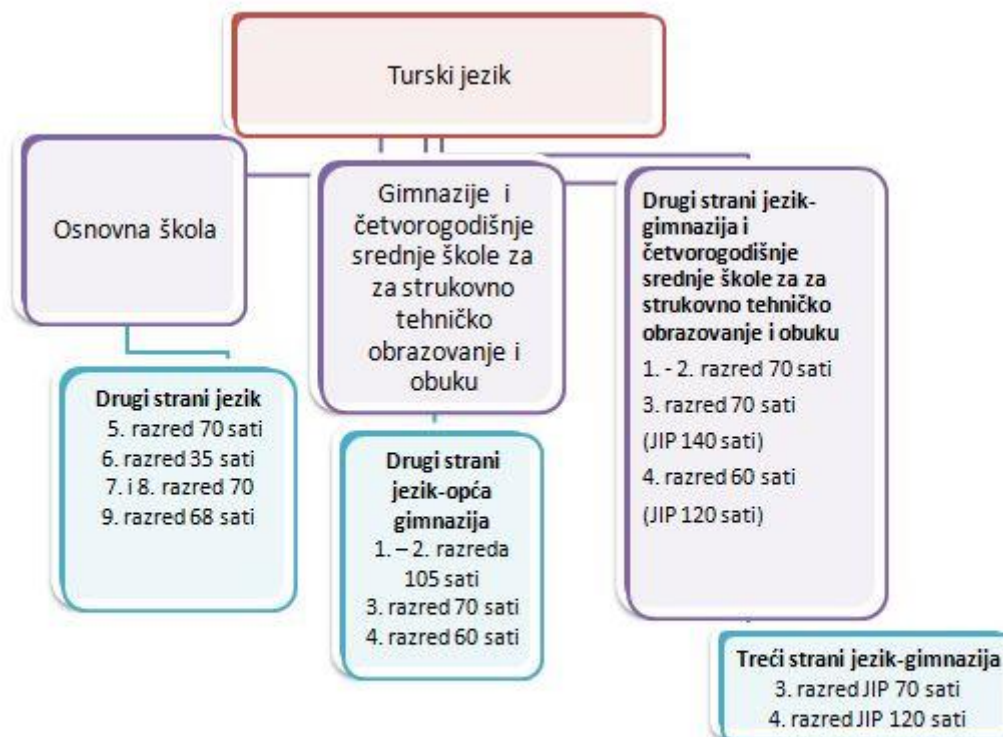
Utjecaj turskog jezika na bosanski, kao i druge balkanske jezike, ponajviše se ostvario ulaskom turske leksike u te domaće jezike kroz višestoljetne političke, socijalne, ekonomske i kulturne procese. Turcizmi su u bosanskom jeziku bili prisutni u prošlim stoljećima, jedan dio njih živi i u savremenom bosanskom jeziku, kako u pisanom jeziku tako i u narodnom govoru. Pored njih, veliki je broj i onih turcizama koji danas nemaju mjesto u standardnom bosanskom jeziku već su potisnuti u arhaizme, historicizme, lokalizme, te su kao takvi manje poznati savremenom čitaocu.

Svrha učenja turskog jezika zasnovana je na tome da učenici kroz nastavni proces razviju jezičko-komunikacijske kompetencije, koje im pružaju temelj za dalje profesionalno usavršavanje i kulturološke kompetencije koje im pomažu u boljoj socijalizaciji, upoznavanju turske kulture i civilizacije i promociji vlastite. Komunikacija je osnova i uslov uspjeha svih međuljudskih poslovnih odnosa. To se očituje kroz primjere iz svakodnevnog života. Mladim osobama, pored znanja struke, poznavanje stranih jezika omogućava stvaranje novih oblika razvijanja, prenošenja i promocije poduzetništva, te na taj način postizanje konkurentnosti na tržištu rada, sposobnosti za samozapošljavanje, bolje shvatanje ponašanja i potrebe njihovih potencijalnih poslodavaca i doprinos inovativnosti i konkurentnosti poslodavca.

Savremena nastava turskog jezika se odvija u okruženju koje pospješuje komunikaciju između učenika i nastavnika, te učenika međusobno. Podstiče se radost zbog učenja drugog jezika gradeći pozitivan stav prema stranim jezicima.

Nastava turskog jezika, koja je organizirana prema savremenim didaktičkim i metodičkim postavkama, zadovoljava raznovrsne interese učenika, te omogućava samostalnost, stjecanje novih navika, sposobnosti i motiva za učenje.

Kreativnost u nastavi turskog jezika potiče moć zapažanja, radoznalosti, upornosti u formiranju vlastitih misli, razvijanje inicijative i samostalnosti. Učenje turskog jezika je bogato raznovrsnim tehnikama i metodama koje u centar stavljaju dijete i njegove individualne i individualizirane potrebe te potiču i razvijaju kreativnosti kod učenika. Igre i simulacije koje se koriste u nastavi (takmičarske igre, saradničke igre, simulacije nekih situacija, igranje uloga) eliminišu stres i potiču pozitivnu radnu atmosferu, kreativnost, originalnost, fleksibilnost, razvoj odgovornosti i kooperativnost.

Godišnji fond nastavnih sati u predmetnom kurikulumu Turski jezik

PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja

Cilj nastave turskog jezika je osposobljavanje učenika za usmenu i pismenu komunikaciju na nivou A2.1 za osnovnu školu i B1+ (nastavljači) ili A2+ (početnici) za gimnazije i četvorogodišnje srednje škole za strukovno tehničko obrazovanje, u skladu sa Zajedničkim evropskim referentnim okvirom za jezike (CEFR) sa fokusom na razvijanje ključnih i specifičnih kompetencija 21. vijeka.

1. Razvijanje jezičko-komunikacijskih kompetencija

Koristeći jezik kao sredstvo za komunikaciju, učenici razvijaju sposobnost međusobnog sporazumijevanja, samostalnog izražavanja i upotrebe strategija za usvajanje jezika. Upoznavanjem turskog jezika iz oblasti fonetike i fonologije, morfologije, sintakse, semantike, leksike i na diskursnom nivou, učenici se osposobljavaju da jasno izražavaju svoje stavove o različitim temama i učestvuju u interakciji sa stranim i izvornim govornicima u svakodnevnim komunikacijskim situacijama.

2. Osposobljavanje učenika za samostalno čitanje i razumijevanje tekstova na turskom jeziku

Učenici stiču navike i potrebe za čitanjem autentičnih tekstova i bogate vokabular usvajanjem novih riječi i gramatičkih struktura. Učenici kroz interpretaciju pročitanih ideja, mišljenja i stavova uče prepoznati, objasniti, uporediti, vrednovati i kategorizovati, te u konačnici sistematizovati ideje s ciljem da formiraju i izražavaju svoje vlastite stavove i steknu nova saznanja, što podrazumijeva i međupredmetnu povezanost. Pored kritičkog promišljanja, od posebnog značaja je razvijanje samostalnosti u čitanju i uvažavanja književnosti na turskom i drugim jezicima.

3. Osposobljavanje učenika za pismeno sporazumijevanje na turskom jeziku

Svrhovit koncept izučavanja turskog jezika, između ostalog, doprinosi razvijanju funkcionalne pismenosti (čestitka, CV, e-mail) te ovladavanju formatima i stilovima koji učenicima omogućavaju kritičko i kreativno pismeno izražavanje. Samim time se postiže bolja opća pismenosti prohodnost u akademskom / poslovnom svijetu, a naročito u međunarodnom okruženju i profesijama u kojima ključnu ulogu ima upotreba turskog jezika.

4. Razvijanje svijesti o vlastitom identitetu, o vlastitoj i drugim kulturama, tradicijama i običajima

Razvijanjem interkulturalnih kompetencija učenici upoznaju vlastitu kulturu i tradiciju, razvijaju lični identitet u okviru vlastite dvojezičnosti, te stiču pozitivan stav prema kulturama i tradicijama drugih zemalja. Takav pristup doprinosi razvoju ličnosti koja uvažava različitosti i promišlja o ustaljenim predrasudama. Širenjem pogleda na svijet u smislu prihvatanja različitosti i aktivnog učešća u društvenim dešavanjima izgrađuje mladu, poduzetnu osobu kao građanina svijeta sa razvijenim društvenim vještinama i općeljudskim vrijednostima.

PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikuluma

Predmetni kurikulum za Turski jezik se sastoji iz četiri oblasti:

- slušanje i razumijevanje slušanog,
- čitanje i razumijevanje pročitano,og,
- govor i usmena komunikacija,
- pisanje i pismeno sporazumijevanje.

Pomenute oblasti su usklađene sa Zajedničkom jezgrom Nastavnih planova i programa za strani jezik (ZJNPP) definisanih na ishodima učenja i sa nivoima znanja Zajedničkog evropskog referentnog okvira za jezike (CEFR).

1) Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja se sastoji iz tri komponente: 1. Razumijevanje slušanog sadržaja, 2. Vokabular, jezičke strukture i fonetske zakonitosti i 3. Razumijevanje obrazaca sporazumijevanja slušanjem.

2) Čitanje i razumijevanje pročitano,og sadržaja se sastoji iz tri komponente: 1. Čitanje s razumijevanjem, 2. Usvajanje vokabulara, jezičkih struktura i zakonitosti i 3. Upoznavanje i poštivanje vlastite i drugih kultura.

3) Govor i usmena komunikacija se sastoji iz tri komponente: 1. Obilježja govornog jezika, 2. Razvijanje govora i 3. Govor u različitim kontekstima.

4) Pisanje i pismeno sporazumijevanje se sastoji iz tri komponente: 1. Razvijanje pravilnog pismenog izražavanja, 2. Razvijanje jezičke funkcionalne pismenosti i 3. Razvijanje jezičke pismenosti u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Poštujući osnovna načela nastave turskog jezika u smislu aktuelnosti sadržaja i adekvatnosti metoda učenja i podučavanja, izučavanje oblasti u predmetnom kurikulumu istovremeno znači i razvijanje jezičkih vještina u svrhu osposobljavanja učenika za usmeno i pismeno sporazumijevanje na turskom jeziku. Stoga služi jačanju jezičko-komunikacijske kompetencije s ciljem izgradnje ličnosti osposobljene za međunarodnu komunikaciju. Navedene oblasti izučavaju se i u svrhu jačanja čitalačke pismenosti s ciljem osposobljavanja učenika za samostalno korištenje literature na turskom jeziku i bolju prohodnost u akademskom i poslovnom svijetu u međunarodnom kontekstu, a čemu doprinosi i razvijanje svijesti o vlastitoj i drugim kulturama.

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A

Slušanje je receptivna vještina koja predstavlja ključnu komponentu u svim domenama usvajanja stranog jezika. Njeno razvijanje je od velike važnosti jer učenici imaju priliku da slušaju druge, da informišu druge i budu informisani, da se orijentišu u komunikativnim situacijama, formiraju svoje vlastito mišljenje i da budu uključeni u razgovore i diskusije. Podrazumijeva neverbalno i verbalno reagiranje na upute i naredbe, povezivanje vizuelnog i zvučnog jezičkog sadržaja, navikavanje na specifičan izgovor i intonaciju izvornih govornika (zvučni zapis), razumijevanje kraćih jednostavnih izjavnih rečenica i pitanja, razumijevanje osnovne namjere sagovornika, postupno privikavanje učenika na opće razumijevanje i selektivno razumijevanje kratkog teksta poznate tematike kao i sposobnost raspoznavanja i razumijevanja fonoloških, ritmičkih i intonacijskih osobina stranog jezika.

U smislu vertikalnog povezivanja i sistematizovanja znanja, razvoj vještine slušanja se na nižem stepenu obrazovanja odvija putem posebno osmišljenih vježbi identifikacije relevantnog sadržaja, razumijevanja činjeničnih podataka i jednostavnih ideja iz nekoliko izvora (naprimjer, snimljeni razgovori). Razvoj vještine slušanja se na višem stepenu obrazovanja odvija na isti način, uz razumijevanje apstraktnih pojmova i impliciranih ideja iz širokog spektra izvora koji uključuju i neformalne razgovore. Otklanjanju eventualnih poteškoća u razvoju ove vještine doprinosi nadogradnja vokabulara i kontinuitet vježbi slušanja.

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva audio i vizuelne sadržaje tematski povezane sa drugim nastavnim predmetima.

Čitanje i razumijevanje pročitano sadržaja

B

Čitanje, zajedno sa slušanjem, pripada grupi receptivnih vještina. Čitanje je proces izvođenja značenja iz pisanih tekstova, shvatanja pisane riječi i razumijevanja pisanog sadržaja. Podrazumijeva sposobnost da se primi, primijeni, tumači i reaguje na pisane poruke. Pored toga, čitanje podrazumijeva interakciju misli i jezika, jezičkog znanja i znanja o svijetu. S obzirom da je receptivna vještina, čitanje ne samo da proširuje znanje učenika, nego i nadograđuje vokabular i jača gramatičku pismenost. Najbolji način da se uspješno usavrši jeste izloženost autentičnim tekstovima koji u upotrebu stavljaju izvorni jezik, ali i prilagođenim i kvalitetnim udžbenicima. Čitanju u ranoj fazi učenja stranog jezika treba prethoditi određeni period govornog jezika na osnovu kojeg će se učenici upoznati sa fonološkim sistemom turskog jezika.

Vertikalno umrežavanje znanja podrazumijeva prepoznavanje činjeničnih podataka u raznim vrstama tekstova i izdvajanje relevantnih informacija, povezivanje ideja, mišljenja i stavova i interpretiranje impliciranog u skladu sa uzrastom učenika. Interpretiranje impliciranog na nižem stepenu obrazovanja podrazumijeva prepoznavanje jednostavnih ideja, dok se na višem stepenu obrazovanja očekuje potpuno razumijevanje apstraktnih ideja, implikacija i skrivenog značenja u tekstu. Pretpostavlja se i horizontalna povezanost u vidu izučavanja tekstova i razvijanja vještina iz drugih nastavnih predmeta.

Govor kao produktivna vještina posmatra se sa dva aspekta, i to u zavisnosti od toga da li je u funkciji monološkog govora ili je u funkciji interakcije. U ranoj fazi učenja turskog jezika posebna pažnja se posvećuje razvoju jezičke vještine, govorne interakcije i produkcije. Da bi ovladali vještinom govora, učenici prvo moraju usvojiti vokabular, izgovor, strukture i jezičke funkcije. Stoga je veoma važno rano započeti sa učenjem stranog jezika jer djeca mlađeg uzrasta brže i uspješnije usvajaju fonetski sistem, ritam i intonaciju. Obzirom da kvaliteta učenja stranog jezika na početku školovanja bitno određuje daljnji proces učenja, neophodno je da izbor i nivo usmene komunikacije budu primjereni uzrastu učenika, njihovom predznanju i interesovanju.

Vertikalno umrežavanje vještine sa mlađim uzrastima podrazumijeva odgovaranje na jednostavna pitanja u okviru poznatih jezičkih struktura i tematskih sadržaja te sposobnost pravilne reprodukcije govorenih i snimljenih zvučnih uzoraka izdvojenih riječi, rečenica i kratkih sadržaja. Sa starijim uzrastima podrazumijeva samostalno vođenje kratkih dijaloga i učestvovanje u interakciji s drugima. Učenici na svim nivoima koriste obrasce uljudnog ophođenja u komunikaciji u svakodnevnom životu i digitalnom okruženju. Horizontalna povezanost podrazumijeva širok spektar tema kao poveznicu sa drugim nastavnim predmetima, a koje direktno utiču na razvoj ključnih kompetencija učenika.

Pisanje je veoma važna produktivna vještina koju je potrebno razvijati od rane školske dobi kako bi se uspješno usvojio i naučio strani jezik. Vještina pisanja podrazumijeva poznavanje, usvajanje i savladavanje jezičkog pravopisa, poznavanje vokabulara i gramatičkih oblika, njihov pravilan odabir na nivou rečenice, kao i poznavanje pravila organizacije teksta. Razvojem vještine pisanja, učenicima također otvaramo novi prozor u svijet književnosti, u kulturu zemlje jezika koji uče, multikulturalnosti, planiranja, kreativnog izražavanja i kritičkog mišljenja. Stoga je vještinu pisanja potrebno metodički isplanirano i detaljno uvoditi u nastavu stranog jezika i razvijati kod učenika, imajući u vidu njihov kognitivni, jezički, socijalni i psiho-fizički razvoj.

Vertikalno umrežavanje sa mlađim uzrastima podrazumijeva prepisivanje riječi i kratkih rečenica koristeći znakove interpunkcije i pravopisna pravila, sposobnost pismenog odgovaranja na pitanja i zapisivanja kratkih rečenica na osnovu zvučnog zapisa. Sa starijim uzrastima podrazumijeva pisanje različitih tekstova o temama iz svakodnevnog života, poštujući pravopis i jezičke zakonitosti, tumačenje interkulturalnih iskustava u poznatom kontekstu i navođenje osnovnih činjenica i obilježja kulture ciljnog jezika / drugih kultura i vlastite kulture. Učenici koriste obrasce uljudnog ophođenja u pisanju sastava različite tematike koji se koriste kao vid komunikacije u svakodnevnom životu i digitalnom okruženju. Horizontalna povezanost podrazumijeva širok spektar formi i tema kao poveznicu sa drugim nastavnim predmetima, a koje direktno utiču na razvoj ključnih kompetencija učenika.

U petom i šestom razredu Turski jezik se povezuje s predmetima Muzička kultura (pjesmice i brojalice), Likovna kultura (ilustracija), Tjelesni i zdravstveni odgoj (upute za kretanje, npr. *Ge!! Kalk!*), Matematika (brojanje, računске operacije), Priroda i Društvo (saobraćaj i prevozna sredstva, domaće životinje, hrana). Teme sadržaja se proširuju sa svakom godinom učenja i povezuju se sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (lektire i skraćena djela turskih klasika, npr. Nasrettin Hoca, Dede Korkut, Yunus Emre), Historija (vremenske epohe, tradicije i ličnosti), Geografija (oblici reljefa, zemlje, narodi i kretanje), Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni i životinjski svijet), Fizika (pojave u prirodi), Hemija (voda, zagađenje), Informatika (informatički pojmovi), Psihologija (analiza ljudskog ponašanja i navika), Demokratija / Sociologija / Filozofija (društvo, zakoni, kritičko mišljenje kroz etičke i moralne dileme), te sa nastavnim sadržajima Odjeljenjske zajednice (identitet, lični razvoj, porodica, međuljudski odnosi, pojave u društvu i doprinos zajednici).

PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi

Osnovno obrazovanje

► Osnovno ► 5.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 1

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.5.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja.

Prepoznaje jednostavne grafeme pri slušanju uz vizuelni poticaj reagujući neverbalno.

Povezuje kratke upute s radnjama uz vizuelni poticaj.

Odgovara kratko na jasno postavljena pitanja zatvorenog i poluotvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.5.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti analizirajući specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Prepoznaje vokabular slušanog sadržaja uz vizuelni, multimedijalni i/ili tekstualni poticaj.

Povezuje riječi sa vizuelnim i/ili multimedijalnim prikazima na osnovu slušanog sadržaja uz često samostalno i/ili horsko ponavljanje.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.5.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Oponaša jednostavne obrasce uljudnog ophođenja tokom i/ili nakon slušanja.

[SJZ-1.3.1](#)

B

Čitanje i razumijavanje pročitano g sadržaja

B.5.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

Čita kratke riječi.

Odgovara na kratka pitanja na osnovu pročitanih riječi uz vizuelni ili multimedijalni prikaz.

B.5.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

Čita kratke upute na razini prethodno usvojenih riječi.

Prepoznaje značenja novih riječi uz vizuelni i / ili multimedijalni prikaz.

C

Govor i usmena komunikacija

C.5.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja (ne) standardnog jezika.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

Ponavlja kratke riječi i jednostavne rečenice odgovarajućom intonacijom.

Izgovara učestale riječi i kratke rečenice na osnovu audio, vizuelnog ili multimedijalnog poticaja i uz poticaj nastavnika.

Odgovara kratko na jasno postavljena pitanja zatvorenog i poluotvorenog tipa (Evet / Hayır.); Bu kedi mi? (Evet / Hayır.).

C.5.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

[SJZ-3.2.1](#)

Ponavlja interakciju modela kratkog dijaloga na osnovu audio, vizuelnog ili multimedijalnog poticaja. (Senin adın ne? Benim adım Ali).

C.5.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

Oponaša verbalnu i neverbalnu interakciju za pozdravljanje i zahvalu.

D

Pisanje i pismeno sporazumjevanje

D.5.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Prepisuje riječi i proste rečenice koristeći znakove interpunkcije (tačku, uzvičnik, zarez i upitnik).

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 5. razredu se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu koristiti teme kao što su:

Pozdravljanje i predstavljanje (Merhaba, benim adım ...), Boje, Mjeseci u godini, godišnja doba i dani u sedmici, Zanimanja, Ljudsko tijelo i zdravlje, Moja okolina, Škola (nastavni predmeti i raspored časova), Porodica i njen značaj, Brojevi, Svakodnevni život.

Od velike važnosti je funkcionalna upotreba jezičkih struktura (pozdravljanje i predstavljanje sebe; praćenje uputa i uljudno ophođenje; imenovanje boja, članova uže porodice, školskog pribora, dijelova tijela, imenovanje nastavnih predmeta, imenovanje dana u sedmici, mjeseci u godini i godišnja doba, čestitanje rođendana), leksičkih struktura (afiksi, antonimi) i gramatičkih struktura bez formalnih gramatičkih uputa (vokali, imenice i zamjenice, pridjevi i determinatori, brojevi, imperativ, predikativi var i yok, pomoćni glagol biti, upitna čestica mi/mı/mu/mü).

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou su primjerene uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji.

Vokabular se bira u skladu s temama koje se obrađuju, vodeći računa o uzrastu učenika i povezanosti s drugim nastavnim predmetima. Učenici će, također, vježbati upotrebu (a ne učiti o tome!)

Gramatički sadržaji: učenici će ih koristiti, a ne učiti o njima.

Fonetika: Ünlü Uyumu, Ünsüz Uyumu.

Imenice: Cinsiyet; jednina i množina (-lar / -ler), -ci Eki.

Zamjenice: lične (Şahıs Zamirleri: ben, sen, o, biz, siz, onlar), pokazne (İşaret Zamirleri – bu, şu, o), upitne (Soru Zamirleri – kim, ne), prisvojne (İyelik Zamirleri- benim, senin, onun, bizim, sizin, onların...).

Pridjevi: iyi, hasta, güzel; zıt anlamlı kelimeler (iyi / kötü...).

Veznici: Ve bağlacı.

Glagoli: Var/ Yok kelimelerinin kullanımı.

Brojevi: od 1 do 10.

Prilozi: burada, şurada, orada.

Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u 5. razredu razredu podrazumijeva kratke audio sadržaje, tekstove, korištenje naučenog vokabulara ograničenog spektra tema i formata u govoru, a koji se povezuju sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (imenice, pridjevi), Muzička kultura (pjesmice i brojalice), Likovna kultura (crtanje, bojenje – slikovni rječnik), Tjelesni i zdravstveni odgoj (kretanje kao reakcija na izgovorene upute, Matematika (brojevi, pridjevi npr: güzel), Priroda i Društvo (npr. boje, moja škola, moja porodica, ljudsko tijelo, dani u sedmici, mjeseci u godini i godišnja doba), Informatika (edukativne igre, fotografije, audio i video zapisi).

Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

U 5. razredu poseban akcenat je na razvijanju **jezičko-komunikacijske kompetencije**.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.6.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja.

Prepoznaje riječi i proste rečenice pri slušanju reagujući neverbalno.

Povezuje upute s radnjama uz vizuelni poticaj.

Odgovara kratko na jasno postavljena pitanja poluotvorenog i otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.6.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti analizirajući specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Prepoznaje vokabular i najjednostavnije jezičke strukture pri slušanju kratkog sadržaja uz vizuelni i / ili multimedijalni

Povezuje riječi i jednostavne jezičke strukture sa vizuelnim ili multimedijalnim prikazima na osnovu slušanog sadržaja.

Koristi pravilan izgovor riječi uz često ponavljanje slušanog multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.6.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Oponaša jednostavne obrasce uljudnog ophođenja tokom i / ili nakon slušanja.

[SJZ-1.3.1](#)

B

Čitanje i razumijevanje pročitanoog sadržaja

B.6.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita riječi i proste rečenice.

Odgovara na jednostavna pitanja na osnovu pročitanih prostih rečenica u realnom ili digitalnom okruženju.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.6.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno proste rečenice poznate tematike.

Prepoznaje značenja novog vokabulara u prostim rečenicama uz vizuelni i / ili multimedijalni poticaj.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.6.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti zemalja turskog govornog područja i vlastite kulture.

Navodi osnovna obilježja vlastite zemlje na osnovu pročitanih

Prepoznaje najjednostavnije obrasce uljudnog ophođenja tokom ili nakon čitanja prostih rečenica.

Identifikuje praznike iz svakodnevnog života u tekstu uz vizuelni i / ili multimedijalni poticaj.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

C

Govor i usmena komunikacija

C.6.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja (ne) standardnog jezika.

Ponavlja osnovne fraze i jednostavne rečenice odgovarajućom intonacijom.

Izgovara pravilno učestale fraze i kratke rečenice na osnovu audio, vizuelnog ili multimedijalnog poticaja i uz poticaj nastavnika.

C1.1.3. Odgovara kratko na jasno postavljena pitanja zatvorenog i jednostavna pitanja otvorenog tipa (Sen nerelisin? Siz nerelisiniz? Ben Bosna Hersekliyim, Geliyor musun? Evet , geliyorum. Hayır, gelmiyorum.)

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.6.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

Oponaša model kratkog dijaloga uz igru, vizuelni i / ili multimedijalni poticaj.

Koristi nove riječi u kontekstu, poznate izraze i proste rečenice

[SJZ-3.2.1](#)

C.6.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima porazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

Koristi izraze za pozdravljanje, zahvalu i oslovljavanje osoba.(Teşekkür ederim, Rica ederim).

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

CD.6.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Prepisuje riječi i proste rečenice koristeći znakove interpunkcije (tačku, upitnik i uzvičnik).

Koristi usvojeni vokabular u vođenoj interakciji uz vizuelni i / ili tekstualni poticaj.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 6. razredu se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu koristiti teme kao što su: Zemlje, narodi i jezici, Škola i školsko okruženje, Porodica i njen značaj, Hrana, Svakodnevni život, Slobodno vrijeme i zabava.

Funkcionalna upotreba jezičkih struktura se odnosi na sljedeće: imenovati zemlje narode i strane jezike, praćenje uputa i uljudno ophođenje; imenovanje boja, članova šire porodice, školskog pribora, aktivnostima i radnjama za vrijeme boravka u školi, o prijateljstvu, druženjima u školskom dvorištu, konfliktu i rješavanju problema, voditi razgovor u restoranu, na tržnici (tražiti i nuditi pomoć, jednostavne informacije). Leksičke strukture se odnose na afikse i antonime, a gramatičke strukture se upotrebljavaju bez formalnih gramatičkih uputa (imenice, tvorbeni sufiksi, zamjenice, pridjevi, determinatori, brojevi, prezent pomoćnog glagola biti, sadašnje vrijeme, vokalna sinkopa, imperativ, pomoćni glagol biti, predikativi var i yok, veznici, upitna čestica).

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou se postepeno proširuju, primjerene su uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura

Ključni vokabular na ovom nivou je u skladu sa proširenim temama koje se obrađuju s ciljem funkcionalnije upotrebe. Prilikom obrade i uvježbavanja leksičkih i gramatičkih sadržaja, treba kreirati pozitivnu klimu u učionici (panoi, poster) i ponuditi širok spektar aktivnosti koje će odgovarati različitim stilovima učenja učenika. Važno je postepeno proširivati broj riječi pri realizaciji datih tema. Gramatičke i leksičke strukture se biraju primjereno razvojnoj dobi učenika i u uskoj su vezi sa funkcijama i temama uz postepeno usvajanje i povremeno ponavljanje. Učenici koriste leksičke i jezičke strukture u govoru i pisanju na osnovu slušanog, veoma kratkog pročitano i pisanog sadržaja.

Preporuke aktivnosti za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Dostupni programi za realizaciju online aktivnosti (Kahoot. Türkçe Öğretim Portalı).

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva sadržaje koji se povezuju sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (imenice, pridjevi), Muzička kultura (pjesmice i brojalice), Likovna kultura (ilustriranje slušanog ili pročitano sadržaja), Tjelesni i zdravstveni odgoj, Matematika (brojanje), Biologija (moja bliža okolina- zaštita okoline; međuzavisnost žive i nežive prirode – čovjek, biljke, životinje), Geografija (sunce, dani, mjeseci, godišnja doba), Informatika (alat za crtanje – digitalna čestitka, aplikacije, edukativne igre, slikovni rječnik).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika: jezičko-komunikacijska kompetencija, učiti kako se uči, društvena i građanska kompetencija, poduzetnička kompetencija, interkulturalna kompetencija, digitalna kompetencija i kreativno-produktivna kompetencija.

U 6. razredu akcentat je na razvijanju jezičko-komunikacijske kompetencije, učiti kako se uči, kreativno-produktivne kompetencije i digitalne kompetencije.

Kompetencijski pristup omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku.

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija, samopouzdanje i samostalnost u učenju su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom na ovom nivou. Poticanje na otvorenost u izražavanju, podizanje samopouzdanja ima za cilj kreativnog i produktivnog učenika.

Upotrebom tehnologije u nastavi učenik razvija kreativnost koja je ujedno i nezaobilazan segment obrazovnog procesa.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.7.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Prepoznaje proste rečenice pri slušanju reagujući verbalno i / ili neverbalno.

Koristi osnovne tehnike slušanja pri rješavanju različitih tipova zadataka.

Odgovara prostom rečenicom na jasno postavljena pitanja poluotvorenog i otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.7.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Prepoznaje vokabular i jednostavne jezičke strukture pri slušanju kratkog sadržaja poznate tematike uz vizuelni i / ili multimedijalni poticaj.

Povezuje riječi i jednostavne jezičke strukture sa slikovnim / multimedijalnim prikazima ili predmetima na osnovu slušanog sadržaja.

Koristi pravilan izgovor riječi uz povremeno ponavljanje slušanog audio i/ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.7.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnom interkulturalnim kontekstima.

Prepoznaje osnovne obrasce uljudnog ophođenja tokom i / ili nakon slušanja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.7.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi osnovne informatičke alate u online nastavi pri slušanju (link pjesmice, brojalice, ključne stavke igrice).

B

Čitanje i razumijevanje pročitane sadržaja

B.7.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita riječi i proste rečenice.

Odgovara na jednostavna pitanja na osnovu pročitanih prostih rečenica u realnom ili digitalnom okruženju (mjesto, vrijeme, dan).

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.7.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita proste izjavne i uzvične rečenice poštujući znakove interpunkcije (tačku, zarez i uzvičnik) i oponašajući intonaciju.

Identifikuje značenja novog vokabulara u prostim rečenicama uz vizuelni i/ili multimedijalni poticaj.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.7.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

Navodi osnovna obilježja i kulturne znamenitosti vlastite zemlje na osnovu pročitanih prostih rečenica.

Prepoznaje vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugog / drugačijeg na osnovu pročitanih prostih rečenica.

Identifikuje praznike iz svakodnevnog života nakon pročitanih prostih rečenica uz vizuelni i/ili multimedijalni poticaj.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.7.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi osnovne informatičke alate u online nastavi pri čitanju uputa, pjesmica i veoma jednostavnih rečenica.

C

Govor i usmena komunikacija

C.7.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.

Ponavlja proste rečenice odgovarajućom intonacijom.

Koristi jednostavan vokabular i proste rečenice prigovoru na osnovu predloženog modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno prostom rečenicom na jasno postavljena pitanja zatvorenog i otvorenog tipa.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.7.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

Oponaša model kratkog dijaloga uz potica nastavnika.

Koristi nove izraze u kontekstu i proste rečenice poznate tematike.

[SJZ-3.2.1](#)

C.7.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

Koristi osnovne izraze za pozdravljanje, zahvalu, molbu, izvinjenje i oslovljavanje osoba u jednostavnom razgovoru.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.7.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi osnovne informatičke alate u online nastavi.

D

Pisanje i pismeno sporazumjevanje

D.7.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Prepisuje riječi i proste rečenice koristeći znakove interpunkcije (tačku, upitnik i uzvičnik).

Koristi riječi i proste rečenice uz slušani i vizuelni poticaj.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

D.7.2

Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.

Piše proste rečenice poznate tematike (osnovne informacije o sebi, svojoj porodici i interesovanjima).

Koristi najjednostavniji model i smjernice nastavnika pri pisanju.

[SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.7.3

Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.

Piše proste rečenice o vlastitoj kulturi odgovarajući na pitanja.

Koristi najjednostavnije fraze uljudnog ophođenja pri pisanju veoma kratkih cjelina (Teşekkür ederim, Memnun oldum).

[SJZ-4.2.3](#)

D.7.4

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Koristi osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju veoma jednostavnih sadržaja.

KLJUČNI SADRŽAJI

U 7. razredu se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu koristiti teme kao što su: Život u zdravoj porodici (dom, porodični odnosi, prijateljstvo), Odmor (raspust), Životinjski svijet (domaće i divlje životinje), Praznici (vjerski, državni i međunarodni), Zdravlje i zdrava ishrana (ljudsko tijelo, zdrava ishrana i zdrav način života, vrste sportova), Svakodnevni život (priroda i ekologija, ugrožene životinjske vrste i očuvanje okoliša, nauka i tehnologija, slobodno vrijeme i zabava, hobi i interesovanja, putovanja).

Od velike važnosti je obraditi funkcionalnu upotrebu jezičkih sadržaja predstavljajući sebe i drugih; imenovanje, opisivanje i poređenje predmeta, pojava i koncepata; tumačenje činjenica i značenja, te analiziranje navedenih sadržaja; leksičke strukture (afiksi, antonimi i sinonimi, homofoni i homografi, složenice, kolokacije i idiomi); i gramatičke strukture (imenice, zamjenice, pridjevi, padeži (dativ, lokativ, ablativ, akuzativ, instrumental); prva i druga genitivna veza, glagolske imenice (-mek/-mak), determinatori, brojevi, postpozicije (-dan/-den sonra, -dan/-den önce, - e kadar), derivatni sufiksi (-li/-lı/-lu/-lü, -siz/-süz/-süz/- süz, -lik/-lık/-luk/-lük), pridjevi (komparacija pridjeva), glagoli (perfekt na -dı, prezent na -yor), glagolski načini (imperativ, optativ), gerund (i)ken, zamjenica -ki, veznici.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema:

Preporučene teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu, te ih je moguće i dalje proširivati, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovim jezičkim razvojem i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Prilikom uvježbavanja leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati osnovne strategije učenja, stvoriti bogato okruženje riječima i izrazima u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik aktivno koristiti te jezičke i gramatičke strukture. Osim ključnih riječi usko vezanih za tematiku, učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Na osnovu slušanog ili pročitanoog teksta, kojeg učenici kasnije koriste u govoru i pisanju, gramatičke strukture se usvajaju prema obrascu. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u kombinaciji. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u višim razredima iz oblasti slušanja, čitanja, govora i pisanja podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (e-mail, pismo, prezentacija), Fizika (mjerne jedinice; vrijeme, temperatura, masa, površina, zapremina), Biologija (zaštita okoliša, ugrožene vrste u BiH, biološka otkrića – nauka; zdravlje i mjere prevencije bolesti), Hemija (voda, zagađenje), Geografija (zemlje, narodi i ličnosti Evrope, kolonijalna osvajanja, turizam), Historija (BiH, Evropa i svijet u srednjem vijeku), Matematika (decimalni brojevi, pridjevi za količinu, procenat; oblici: pravougaonik, kvadrat, romb, trapez, deltoid), Muzička kultura (pjesme i muzički žanrovi), Likovna kultura (ilustriranje slušanog ili pročitanoog sadržaja, umjetnička djela kao vizuelni stimulus), Tjelesni i zdravstveni odgoj (ekipni i pojedinačni sportovi; planinarenje, orijentacija, piramida pravilne ishrane), Informatika (audio-video digitalni zapisi, dvojezični e-rječnik, e-mail, dnevnik, crtež, čestitka, prezentacija, strip; programi Kahoot, Türkçe Öğretim Portalı itd.) kao i sadržajima Odjeljenjske zajednice (lični razvoj, porodica, međuljudski odnosi, doprinos lokalnoj zajednici).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimulira se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.8.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Identifikuje proste rečenice pri slušanju reagujući verbalno i neverbalno.

Povezuje osnovne informacije iz jednostavnog i kratkog slušanog sadržaja poznate tematike iz svakodnevnog života.

Odgovara prostom rečenicom na jednostavna pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja (kraći komunikacijski dijalog).

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.8.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Primjenjuje usvojeni vokabular povezujući riječi i jednostavne jezičke strukture na osnovu slušanog sadržaja poznate tematike.

Koristi novi vokabular i jednostavne jezičke strukture pri slušanju kraćeg audio i/ili multimedijalnog teksta poznate tematike.

Koristi pravilan izgovor novih riječi i jednostavnih jezičkih struktura kraćeg slušanog audio i / ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.8.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Identifikuje osnovne činjenice i obilježja kulture zemalja turskog govornog područja i vlastite kulture pri slušanju kratkog teksta.

Koristi osnovne obrasce uljudnog ophođenja tokom i/ili nakon slušanja.

Prepoznaje primjere prihvatanja i / ili isključivanja drugih i drugačijih u svakodnevnom kontekstu tokom ili nakon slušanja.

[SJZ-1.3.1](#)

A.8.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi informatičke alate u online nastavi (link, pjesmice, kraći tekstovi).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima kroz slušani kraći sadržaj.

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.8.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita kraće jednostavne tekstove poznate tematike i lektire primjerene uzrastu koristeći osnovne strategije čitanja.

Identifikuje ključne informacije iz pročitano g kraćeg teksta poznate tematike, odgovarajući na pitanja.

Koristi različite izvore za čitanje kao što su školska biblioteka i informacijsko-komunikacijske tehnologije, razvijajući pozitivan stav prema čitanju.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.8.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno kraće tekstove uz odgovarajuću intonaciju, prateći znakove interpunkcije.

Prepoznaje značenje novih jezičkih struktura u kraćim pročitanim tekstovima poznate tematike.

Obogaćuje vokabular novim riječima iz kraćih tekstova poznate tematike, koristeći dvojezični rječnik.

Identifikuje osnovne gramatičke strukture nakon pročitano g kraćeg teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.8.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

Odgovara na pitanja o obilježjima, običajima i kulturnim znamenitostima vlastite zemlje i zemalja turskog govornog područja na osnovu pročitano g kratkog teksta.

Identifikuje vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugog/drugačijeg na osnovu pročitano g kratkog sadržaja.

Navodi osnovne činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitano g kratkog sadržaja i vizuelnog i/ili multimedijalnog poticaja.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.8.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi informatičke alate u online nastavi pričitanju (kraći tekstovi, kvizovi).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima kroz pročitani kraći sadržaj.

C

Govor i usmena komunikacija

C.8.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.

Govori proste rečenice odgovarajućom intonacijom.

Koristi novi vokabular i proste rečenice poznate tematike na osnovu modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno prostom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.8.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

Učestvuje u kraćem razgovoru prema smjernicama uz poticaj nastavnika.

Koristi jednostavne obrasce komunikacije poznate tematike povezujući kraće cjeline sa prethodno naučenim.

Održava kontakt potpitanja.

[SJZ-3.2.1](#)

C.8.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

Oponaša osnovne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih / drugačijih.

Identifikuje ključne činjenice i obilježja kulture zemalja turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.8.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi informatičke alate u online nastavi (link, kvizovi).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.8.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Piše kraće jednostavne tekstove poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Koristi dvojezični rječnik prepoznavajući svrhu upotrebe.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

D.8.2

Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.

Piše kraće tekstove / sadržaje poznate tematike koristeći jednostavne forme (e-mail, projekti).

Opisuje ljude i događaje iz svakodnevnog života i legende kroz kratke sadržaje prema smjernicama nastavnika (Inat Evi, Kiz Kulesi).

[SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.8.3

Piše osvrt na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.

Piše kraće sadržaje/tekstove koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture zemalja turskog govornog područja na osnovu smjernica nastavnika.

Koristi najjednostavnije obrasce uljudnog ophođenja pri pisanju kraćeg sastava o svakodnevnom životu.

[SJZ-4.2.3](#)

D.8.4

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Koristi osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju i uređivanju kraćih sadržaja.

[SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 8. razredu se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu koristiti teme kao što su: Dječje igre i njihov značaj, Kupovini (zdrava ishrana i način života), Budućnost (zanimanje, priroda i ekologija, ugrožene životinjske vrste i očuvanje okoliša), Znamenitosti Bosne i Hercegovine (kultura, tradicija i običaj i drugih naroda, kulture i običaji zemalja svijeta, praznici, moja domovina (kultura, običaji, praznici, poznate ličnosti), Svijet bajki (legende) i Svakodnevni život (odnosi unutar porodice, prijateljstvo, problemi mladih, prihvatljivo i neprihvatljivo ponašanje, obrazovanje).

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja se odnosi na: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturno-historijskih spomenika i poznatih ličnosti; poređenje mjesta, modnih trendova i obrazovnih sistema; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti; tumačenje obilježja kulture turskog govornog područja te analiziranje navedenih sadržaja.

Leksičke strukture: afiksi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, kolokacije i idiomi;

Gramatičke strukture:

Fonetika: intonacija, rečenice i vezivanje riječi u izgovorne cjeline;

Imenice: padeži, prva i druga genitivna veza;

Zamjenice: lične zamjenice, pokazne zamjenice, upitne zamjenice, neodređene zamjenice;

Pridjevi: komparacija pridjeva, pridjevi s priložima;

Postpozicije s imenicom i imeničkom frazom u relativu-ekvativu;
Prilozi za mjesto, vrijeme, količinu, način;
Glagoli (prezent na - (i)yor, futur - (y)acak, perfekt na -di, perfekt na-mış);
Gerund na - (i)ken;
Veznici (bu yüzden, çünkü);
Rečenica: red riječi u rečenici.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu, te ih je moguće i dalje proširivati, modernizovati i prilagođavati u praksi, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovim jezičkim razvojem i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, posteri, mape uma) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja. Učenici postepeno usvajaju i ponavljaju leksičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitano ili slušanog teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Leksičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost i tematikom sa predmetima Fizika (pojave u prirodi, štednja energije), Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, živi svijet i uloga čovjeka), Hemija (voda, zagađenje), Geografija (vanevropske zemlje, narodi, kretanje, turizam), Historija, Matematika (računske operacije), Muzička kultura (pjesme i muzički žanrovi), Likovna kultura (ilustriranje slušanog ili pročitano sadržaja), Tjelesni i zdravstveni odgoj (sport i rekreacija, nasilje u sportu; zdrava ishrana, zaštita od nesreća), Informatika (digitalni sadržaji, e-mail, blog, esej, strip, prednosti i nedostaci IKT-a; programi za realizaciju online aktivnosti Kahoot, Türkçe Öğretim Portalı).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao

sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.9.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Identifikuje osnovne informacije iz kraćeg sadržaja poznate tematike reagujući verbalno i / ili neverbalno.

Povezuje više ključnih informacija iz kraćeg slušanog sadržaja poznate tematike iz svakodnevnog života.

Odgovara prosto-proširenom rečenicom na pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.9.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Primjenjuje prošireni vokabular i jednostavne jezičke strukture u kontekstu svakodnevnog života tokom i nakon slušanja.

Identifikuje osnovne gramatičke strukture tokom ili nakon slušanja kratkog audio i / ili multimedijalnog teksta iz svakodnevnog života.

Koristi pravilan izgovor novih riječi i jezičkih struktura kratkog slušanog audio i / ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.9.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnom interkulturalnim kontekstima.

Povezuje osnovne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja i vlastite kulture pri slušanju kratkog teksta.

Koristi osnovne obrasce sporazumijevanja u simuliranim interkulturalnim susretima tokom ili nakon slušanja

Koristi pojašnjenja nastavnika, otvoreno i radozno reagujući na strane i nerazumljive sadržaje tokom slušanja.

Identifikuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

[SJZ-1.3.1](#)

A.9.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi informatičke alate u online nastavi (link, kratki tekstovi).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima kroz slušani sadržaj.

B

Čitanje i razumijevanje pročitano sadržaja

B.9.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita kratke tekstove poznate tematike i lektire primjerene uzrastu, koristeći osnovne strategije čitanja.

Koristi ključne informacije iz pročitanoog kratkog teksta poznate tematike.

Koristi različite izvore za čitanje kao što su informacijsko-komunikacijske tehnologije i školsku biblioteku, razvijajući pozitivan stav prema čitanju.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.9.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno kratke tekstove uz odgovarajuću intonaciju, prateći znakove interpunkcije.

Identifikuje značenje novih jezičkih struktura u kratkim pročitanim tekstovima poznate tematike.

Obogaćuje vokabular novim riječima iz kratkih tekstova poznate tematike, koristeći dvojezični rječnik.

Identifikuje osnovne gramatičke strukture nakon pročitanoog kratkog teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.9.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

Koristi činjenice o obilježjima, običajima i kulturnim znamenitostima vlastite zemlje i Turske na osnovu pročitanoog kratkog teksta.

Navodi vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugog / drugačijeg na osnovu pročitanoog kratkog teksta.

Identifikuje osnovne činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitanoog kratkog sadržaja i vizuelnog i / ili multimedijalnog poticaja.

Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura, razvijajući pozitivan stav prema humanističkim vrijednostima.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.9.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Koristi informatičke alate u online nastavi pri čitanju kratkog teksta (kvizovi, prezentacije).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima na osnovu pročitanih kratkih tekstova (reklamni poster, strip, animirani film ili multimedijalni sadržaj).

C

Govor i usmena komunikacija

C.9.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.9.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

[SJZ-3.2.1](#)

C.9.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.9.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.

Prepričava kraće tekstove odgovarajućom intonacijom.

Koristi novi vokabular i prosto-proširene rečenice poznate tematike pri govoru na osnovu predloženog modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno prosto-proširenom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.

Vodi kratki razgovor o poznatoj tematici prema utvrđenim smjernicama uz poticaj nastavnika.

Koristi osnovne obrasce komunikacije povezujući kraće cjeline sa prethodno naučenim.

Održava kontakt očima u interakciji postavljajući sagovorniku više potpitanja.

Oponaša ključne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih / drugačijih.

Identifikuje ključne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.

Koristi informatičke alate u online nastavi (link, kvizovi, prezentacije).

Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima.

D

Pisanje i pismeno sporazumjevanje

D.9.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

Piše kratke tekstove poznate tematike poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Koristi dvojezični rječnik u svrhu obogaćivanja vokabulara.

D.9.2

Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.

Piše kratke tekstove poznate tematike koristeći jednostavne forme (e-mail, projekti).

Koristi jednostavne strategije kreativnog i vođenog pisanja opisujući ljude, sadašnje i prošle događaje.

[SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.9.3

Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.

Piše kratke sadržaje / tekstove prema smjernicama nastavnika, koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture turskog govornog područja.

Koristi jednostavne obrasce uljudnog ophođenja pri pisanju kratkog sastava o svakodnevnom životu, prošlim događajima i digitalnom okruženju.

[SJZ-4.2.3](#)

D.9.4

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Primjenjuje osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju, uređivanju kratkih sadržaja (e-mail, prezentacije).

[SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 9. razredu se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu koristiti teme kao što su:

Porodica i društvo (porodični odnosi i generacijski jaz, prijateljstvo, problemi mladih u savremenom svijetu i odrastanje), Škola i korisni hobiji, Zdravlje i sport, ključ uspjeha (ljudsko tijelo, zdrava ishrana i način života, bolesti savremenog doba, vrste sportova), Prijateljstvo između ljudi i životinja i ekologija (ugrožene životinjske vrste i očuvanje okoliša, klimatske promjene), Nauka i tehnologija (grane nauke, izumi i poznati domaći i svjetski naučnici), Društvene igre koje pozitivno utječu na djecu i odrasle, značaj umjetnost (muzika, moda, film i književnost, likovna umjetnost), Medijska kultura (printani i digitalni mediji, društvene mreže), Putovanja, prijateljstva, slobodno vrijeme i zabava (hobi i interesovanja, i putovanja, kupovina), Kultura, tradicija i običaji drugih naroda (kulture i običaji zemalja svijeta, historijske ličnosti, praznici i legende), Moja domovina (kultura, običaji, poznate ličnosti, praznici i legende).

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja podrazumijeva: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturno-historijskih spomenika, poznatih ličnosti i naučnih dostignuća; poređenje mjesta, modnih trendova, obrazovnih sistema; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti; tumačenje obilježja kulture Turske te analiziranje navedenih sadržaja;

Leksičke strukture: afiksi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, kolokacije i idiomi;

Gramatičke strukture:

Fonetika: intonacija rečenice, vezivanje riječi, specifični fonemi, vokali, nazali;

Imenice: morfologija imenice, značenje i funkcija padeža (genitiv, dativ, ablativ, lokativ, akuzativ, instrumental);

Zamjenice: lične zamjenice (upotreba ličnih zamjenica), pokazne zamjenice (bu, şu, o, bunlar, şunlar, onlar), neodređene zamjenice (bir, kimse, bazı, hep, bütün, her), prisvojno-povratna zamjenica (kendi);

Pridjevi: značenje turskih pridjeva, tvorbene osobine pridjeva (büyükçe, zayıfça), komparacija pridjeva;

Brojevi: glavni i redni brojevi;

Glagoli: pomoćni, modalni, višestani i vezani glagoli, glagolska vremena (prezent na -(i)yor (potvrđni, odrični, upitni oblik), prezent na -r (potvrđni, odrični, upitni oblik), futur na -(y)acak (potvrđni, odrični, upitni oblik), Perfekt na -di (potvrđni, odrični, upitni oblik), perfekt na -miş (potvrđni, odrični, upitni oblik);

Forma mogućnosti-(y)abilir / -(y)ebilir.

Glagolske imenice na-mak / -mek.

Gerundi i kvazigerundi: gerund na -(y)ıp, gerund na -(y)a / -(y)e, gerund na -(y)arak / -(y)erek), gerund iken, -madan / -meden önce i -diktan / -dikten sonra.

Faktiv-kauzativ (značenje i morfološki aspekt);

Prilozi: imenski i glagolski prilozi (kışın, yazın, gittikçe, oldukça), načinski (gizlice, kalben), prilozi za količinu (bu kadar, şu kadar, ilk defa), prilozi za mjesto (dışarı, yukarı), prilozi za vrijeme (şimdi, bazen, sonra, erkenden);

Sintaksa (zavisno složene rečenice sa veznicima hem...hem (de) i ne...ne (de), nizanje rečeničnih elemenata, upravni govor.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema

Preporučene teme na ovom nivou su primjerene uzrastu, jezičkom razvoju i interesovanjima učenika. Teme Mogućnosti efikasnog učenja i podučavanja – metodičke smjernice:

Preporuke za realizaciju tema:

Preporučene teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu, te ih je moguće i dalje proširivati, modernizovati i prilagođavati u praksi, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovim jezičkim razvojem i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Prilikom uvježbavanja i upotrebe leksičkih i gramatičkih struktura potrebno je poticati aktivni angažman učenika, aktivirati različite strategije učenja, stvoriti bogato okruženje u učionici (panoi, poster, mape, umetnice) i ponuditi širok spektar aktivnosti u kojima će učenik koristiti te jezičke i gramatičke strukture kako bi postale dio svakodnevnog izražavanja.

Na ovom nivou učenici postepeno usvajaju i proširuju leksičke strukture koje su prilagođene njihovom jezičkom i kognitivnom razvoju, vodeći računa o povezanosti sa drugim nastavnim predmetima. Gramatičke strukture učenici usvajaju prema modelu, odnosno uočavaju obrasce u okviru pročitane ili slušanog teksta koje potom koriste u govoru i pisanju. Lexičke i gramatičke strukture se podučavaju u internoj ili međusobnoj kombinaciji, u zavisnosti od definisanih funkcija povezanih sa vještinama govora, slušanja, čitanja i pisanja. Preporučeni pristupi u realizaciji ishoda kroz ključne sadržaje, smjernice i korelaciju su: komunikacijski pristup, kooperativno učenje, projektno učenje i učenje utemeljeno na zadatku.

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

► Srednje ► I.

Godine učenja i podučavanja predmeta: 6

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.I.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Povezuje osnovne informacije iz kratkog sadržaja poznate tematike reagujući verbalno i neverbalno.

Koristi osnovne informacije iz kratkog slušanog sadržaja poznate tematike.

Odgovara prosto-proširenom rečenicom na složenija pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.I.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Koristi prošireni vokabular i složenije jezičke strukture u kontekstu svakodnevnog života.

Koristi osnovne leksičke i složenije gramatičke strukture tokom ili nakon slušanja kratkog audio i / ili multimedijalnog teksta iz svakodnevnog života.

Koristi pravilan izgovor novih riječi i složenijih jezičkih struktura kratkog slušanog audio i / ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.I.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Koristi osnovne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja / drugih kultura i vlastite kulture pri slušanju kratkog teksta.

Koristi obrasce sporazumijevanja u simuliranim interkulturalnim susretima tokom ili nakon slušanja prepoznajući povezanost jezika i kulture.

Koristi pojašnjenja nastavnika, reagujući na strane i nerazumljive sadržaje tokom slušanja.

Koristi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

[SJZ-1.3.1](#)

A.I.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje kratke sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi tokom i nakon slušanja.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima kroz slušani sadržaj.

Navodi prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima tokom i nakon slušanog sadržaja.

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.1.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita tekstove srednje dužine poznate tematike i lektire primjerene uzrastu, koristeći osnovne strategije čitanja.

Tumači cjeloviti tekst i specifične informacije iz pročitano g teksta poznate tematike.

Koristi različite izvore za čitanje kao što su informacijsko-komunikacijske tehnologije i školsku / gradsku biblioteku, razvijajući pozitivan stav prema čitanju.

Odgovara na pitanja preispitujući vlastito razumijevanje pročitano g teksta.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.1.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno tekstove srednje dužine uz odgovarajuću intonaciju i naglasak, prateći znakove interpunkcije.

Identifikuje značenje novih jezičkih struktura u pročitanim tekstovima srednje dužine poznate tematike.

Obogaćuje vokabular novim riječima iz tekstova srednje dužine poznate tematike, koristeći dvojezični rječnik.

Koristi osnovne gramatičke strukture nakon pročitano g kratko g teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.1.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti tursko g govorno g područja i vlastite kulture.

Upoređuje sličnosti i različitosti o obilježjima, običajima i kulturnim znamenitostima vlastite zemlje i Turske na osnovu pročitano g teksta

Tumači vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugo g / drugačijeg na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Koristi osnovne činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitano g teksta srednje dužine i vizuelno g i / ili multimedijalnog poticaja.

Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura, razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.1.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje različite sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima na osnovu pročitanih tekstova srednje dužine (Tavsiye sütün, siber zorbalık).

Prepoznaje prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima tokom i nakon čitanja.

TIT-3.4.1

C

Govor i usmena komunikacija

C.I.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.I.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

[SJZ-3.2.1](#)

C.I.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.I.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu interkulturalnosti.

Prepričava kratke tekstove odgovarajućom intonacijom.

Koristi novi vokabular i složenije rečenice poznate tematike pri govoru na osnovu predloženog modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno složenijom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.

Kreira razgovor srednje dužine prema utvrđenim smjernicama uz poticaj nastavnika.

Koristi obrasce komunikacije poznate tematike povezujući cjeline srednje dužine sa prethodno naučenim.

Demonstrira ključne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih / drugačijih.

Povezuje ključne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.

Prezentuje kratke sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima.

Navodi prednosti/nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije o odnosima među vršnjacima.

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.I.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

Piše tekstove srednje dužine poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Koristi dvojezični rječnik u svrhu obogaćivanja vokabulara.

<p>D.I.2</p> <p>Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.</p>	<p>Piše tekstove poznate tematike koristeći različite forme pri pisanju (formalni / neformalni e-mail, projekti, dnevnik, blogovi).</p> <p>Koristi različite strategije i tehnike kreativnog i vođenog pisanja opisujući ljude, događaje, doživljaje i legende (Nasrettin Hoca).</p>
<p>SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1</p>	
<p>D.I.3</p> <p>Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.</p>	<p>Piše sadržaje / tekstove srednje dužine koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture turskog govornog područja na osnovu smjernica nastavnika.</p> <p>Koristi obrasce uljudnog ophođenja u pisanju sastava srednje dužine o sadašnjim, prošlim i budućim događajima i digitalnom okruženju.</p>
<p>SJZ-4.2.3</p>	
<p>D.I.4</p> <p>Analizira književno stvaralaštvo turskog govornog područja i drugih govornih područja.</p>	<p>Identifikuje glavne, sporedne likove, mjesto i vrijeme dešavanja u pročitanoj lektiri.</p> <p>Tumači sadržaje iz lektire odgovarajući na pitanja.</p> <p>Piše hronološki redoslijed događaja u pročitanoj lektiri.</p>
<p>SJZ-4.2.2</p>	
<p>D.I.5</p> <p>Piše o ulozu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.</p>	<p>Primjenjuje osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju, uređivanju i kreiranju kratkih sadržaja (e-mail, prezentacije).</p>

[SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 1. razredu srednje škole se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu odabrati **teme** kao što su:

Sport i zdravlje: ljudsko tijelo, zdrava ishrana i način života, bolesti, vrste sportova); **Priroda i ekologija:** ugrožene životinjske vrste i očuvanje okoliša, klimatske promjene; **Saobraćaj:** saobraćajna kultura i psihologija; **Umjetnost:** film, književnost, likovna umjetnost; **Slobodno vrijeme i zabava:** hobi i interesovanja, putovanja, kupovina, poznate ličnosti iz turske historije; **Kultura, tradicija i običaji:** kultura, turski običaji, praznici i legende, tradicionalni recepti.

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja se odnosi na: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturno-historijskih spomenika i poznatih ličnosti; poređenje mjesta; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti.

Leksičke strukture: formativi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, idiomi.

Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na deveti razred.

Imenice: Tekil / Çoğul, ADLAR VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum, Belirtme Durumu: -i(-i. -u, -u), Yönelme Durumu: -a (-e), Kalma Durumu: -da(-de), Çıkma Durumu: -dan (-den), Tamlayan Durumu: -n (-in, -un, -ün), Eşitlik Eki: -ca (-ce); AD TAMLAMASI: Belirtili Ad Tamlaması: -in (-in, -un, -ün), Belirtisiz Ad Tamlaması, Takısız Ad Tamlaması. Zincirleme Ad Tamlaması.

Zamjenice: Kişi Adılları (Zamirleri), İşaret Adılları, Soru Adılları, Dönüşlü Adıllar, Belgisiz Adıllar, İlgi Adılı, İyelik Eki (Adıl), Adıl Tamlaması, Adıllar ve Eşitlik Eki.

Pridjevi: Karşılaştırma Sıfatları, Pekiştirme Sıfatları : m, p, r, s.

Veznici: Bu yüzden, belki...belki, hem...hem, ne...ne, ya...ya.

Glagoli i glagolska vremena: Şimdiki Zaman: -iyor (-iyor, -uyor. -üyor), Belirli Geçmiş Zaman: -di (-di. -du, -dü) / -ti (-ti. -tu tu), Belirsiz Geçmiş Zaman: -miş (-miş, -muş. -müş), Gelecek Zaman: -acak (-ecek), Geniş Zaman: -r (-ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür).

Brojevi: Asıl ve Sıra Sayılar.

Postpozicije: İlgeçler: gibi, kadar, için, ile -la(-le), -yla(-yle), göre, üzere (üzre) ; İLGEÇLER VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum isteyen ilgeçler, Yönelme Durumu isteyen ilgeçler, Çıkma Durumu isteyen ilgeçler, Tamlayan Durumu isteyen ilgeçler.

Prilozi: Belirteçler: Zaman Belirteçleri, Yer, Yön Belirteçleri, Ölçü Belirteçleri, Niteleme ve Durum Belirteçleri. Soru Belirteçleri.

Reçenica: Ad cümlesi, Fiil cümlesi, İLGEÇ TÜMLEÇLERİ(-mak için).

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitanoog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

Kroz oblast čitanja, nastavnici i učenici u prvom razredu srednje škole mogu izabrati adaptirane (CEFR A2) lektire kao i naslove iz turske književnosti u izdanjima koja su dostupna nastavniku i učenicima u printanoj i / ili digitalnoj formi (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Izbor lektire prema procjeni nastavnika i interesovanju učenika doprinosi proširivanju vokabulara učenika, jačanju jezičkih struktura, obradi preporučenih tema, razvijanju kritičkog mišljenja, te razumijevanju sebe i drugih. Rad na lektiri pozitivno utiče na realizaciju vannastavnih aktivnosti kao što su školske predstave, školski klub čitalaca, i uspostavljanje i online biblioteke učenika.

Preporučeni naslovi lektira za 1. razred su:

Çocuk Hikayeleri Dizisi: Doğum Günü, İstanbul Heyecanı, Sınıflar Yarışıyor, Soralım Öğrenelim, Tatil Planı, Yeni Hayatımız, Yeşil Göl

Anadolu Hikâyeleri: Yılkı, Bayramlık, Bir Bardak Çay, Kırmızı Ayakkabılar, Lale'ye Sor

Türkçe'nin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri (A1-A2)

Türkçe Okuyorum: Türkçe Masallar

Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları Serisi: Anahtar, Dedektif, Kayıp Çocuk, Kismet, Mağra, Sandık.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u 1. razredu podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima: Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici (engleski, njemački, francuski, arapski)(funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), Informatika (digitalni mediji, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa predmetima Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene); Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti); Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni i životinjski svijet); Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi); Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana); Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.II.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Navodi ključne informacije iz sadržaja poznate tematike reagujući verbalno i neverbalno.

Primjenjuje ključne informacije iz slušanog sadržaja poznate tematike.

Odgovara prosto-proširenom rečenicom na složenija pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.II.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Koristi prošireni vokabular i složenije jezičke strukture poštujući fonetske zakonitosti u kontekstu svakodnevnog života.

Koristi složenije leksičke i gramatičke strukture tokom ili nakon slušanja ili istovremenog čitanja i slušanja teksta audio i / ili multimedijalnog teksta iz svakodnevnog života.

Primjenjuje pravilan izgovor riječi i složenijih jezičkih struktura kratkog slušanog audio i / ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.II.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnom interkulturalnim kontekstima.

Koristi osnovne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja / drugih kultura i vlastite kulture pri slušanju teksta srednje dužine.

Koristi obrasce sporazumijevanja u simuliranim interkulturalnim susretima tokom ili nakon slušanja tumačeći povezanost jezika i kulture.

Rješava samostalno strane i nerazumljive sadržaje tokom slušanja pronalazeći ispravna i konstruktivna rješenja na osnovu konteksta.

Primjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

[SJZ-1.3.1](#)

A.II.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje sadržaje srednje dužine poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi tokom i nakon slušanja.

Tumači pojmove u različitim medijskim formatima kroz slušani sadržaj.

Navodi prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije o odnosima među vršnjacima tokom i nakon slušanja.

B

Čitanje i razumijavanje pročitane sadržaja

B.II.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita različite tekstove poznate tematike i lektire primjerene uzrastu, koristeći osnovne strategije čitanja.

Analizira prema smjernicama ključne informacije i bitne detalje iz različitih tekstova i izvora.

Koristi različite izvore za čitanje kao što su informacijsko-komunikacijske tehnologije i školsku / gradsku biblioteku, pokazujući pozitivan stav prema čitanju.

Odgovara na pitanja preispitujući vlastito razumijevanje pročitano g teksta.

[SJZ-2.1.1 SJZ-2.1.2](#)

B.II.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno različite tekstove poznate tematike uz odgovarajuću intonaciju i naglasak, poštujući znakove interpunkcije.

Tumači značenja novih jezičkih struktura u pročitanim tekstovima srednje dužine poznate tematike.

Obogaćuje vokabular novim riječima iz različitih tekstova srednje dužine poznate tematike, koristeći jednojezični i dvojezični rječnik.

Koristi osnovne gramatičke strukture i zakonitosti nakon pročitano g kratkog teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1 SJZ-2.2.2 SJZ-2.2.3](#)

B.II.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti Turske i vlastite kulture.

Diskutuje o sličnostima i različitostima obilježja, običaja i kulturnih znamenitosti vlastite zemlje i Turske na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Analizira vrijednosti prijateljstva iz više perspektiva, uvažavajući drugog / drugačijeg na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Primjenjuje u interakciji činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitano g teksta i / ili multimedijalnog poticaja.

Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura, razvijajući pozitivan stav prema humanističkim, društvenim i etičkim vrijednostima.

Kreira vlastiti stav prema vlastitoj i drugim kulturama na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

[SJZ-2.3.1 SJZ-2.3.2](#)

B.II.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje sadržaje srednje dužine poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi na osnovu pročitano g teksta.

Tumači pojmove u različitim medijskim formatima kroz pročitani sadržaj srednje dužine.

Navodi prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima tokom i nakon čitanja.

C

Govor i usmena komunikacija

C.II.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne)standardnog jezika.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.II.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

[SJZ-3.2.1](#)

C.II.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.II.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.

Prepričava kratke tekstove odgovarajućom intonacijom.

Koristi novi vokabular i složenije rečenice poznate tematike pri govoru na osnovu modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno složenijom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.

Kreira razgovor srednje dužine prema utvrđenim smjernicama uz poticaj nastavnika.

Koristi obrasce komunikacije poznate tematike povezujući cjeline srednje dužine sa prethodno naučenim.

Demonstrira ključne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačijih.

Povezuje ključne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.

Prezentuje kratke sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima.

Navodi prednosti/nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima.

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.II.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

Piše različite tekstove poznate tematike poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Koristi jednojezični i dvojezični rječnik prepoznavajući svrhu upotrebe pri pisanju.

<p>D.II.2</p> <p>Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.</p>	<p>Piše različite vrste tekstova poznate tematike koristeći različite forme pri pisanju (formalni / neformalni e-mail, projekti, blogovi, osnovna forma eseja).</p> <p>Koristi različite strategije i tehnike kreativnog i vođenog pisanja opisujući događaje i likove iz prošlosti.</p>
<p>SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1</p>	
<p>D.II.3</p> <p>Piše osvrt na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugi kultura.</p>	<p>Piše različite sadržaje/tekstove koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture turskog govornog područja.</p> <p>Primjenjuje obrasce uljudnog ophođenja pri pisanju sastava srednje dužine o sadašnjim, prošlim i budućim događajima i digitalnom okruženju.</p>
<p>SJZ-4.2.3</p>	
<p>D.II.4</p> <p>Analizira književno stvaralaštvo turskog i drugih govornih područja.</p>	<p>Identifikuje likove i važne događaje u pročitanoj lektiri.</p> <p>Tumači sadržaje iz lektire kritički promišljajući i povezujući ih sa svakodnevnim životom.</p> <p>Piše kratak opis glavnih likova i kratak osvrt na važne događaje u pročitanoj djelu na osnovu ponuđenog modela i uz poticaj nastavnika.</p>
<p>SJZ-4.2.2</p>	
<p>D.II.5</p> <p>Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.</p>	<p>Kreira sadržaje srednje dužine poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi (web stranica, blog).</p>
<p>SJZ-4.3.2</p>	

KLJUČNI SADRŽAJI

U 2. razredu srednje škole se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu odabrati teme kao što su:

Porodica i društvo: porodični / društveni odnosi, prijateljstvo; **Zdravlje:** zdrava ishrana i način života; **Tehnologija i komunikacija:** izumi savremenog doba; Priroda i ekologija: biljke, životinje; **Medijska kultura:** printani i digitalni mediji, društvene mreže; **Slobodno vrijeme i zabava:** hobi i interesovanja, putovanja, kupovina, poznate ličnosti iz turske historije; **Kultura, tradicija i običaji:** kultura, običaji, praznici i legende, tradicionalni recepti.

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja se odnosi na: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturnohistorijskih spomenika i poznatih ličnosti; poređenje mjesta; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti.

Leksičke strukture: formativi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, idiomi.

Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na prvi razred.

Imenice: Eşitlik Eki: -ca (-ce); AD TAMLAMASI: Belirtili Ad Tamlaması: -in (-in, -un, -ün), Belirtisiz Ad Tamlaması, Takısız Ad Tamlaması. Zincirleme Ad Tamlaması.

Zamjenice: Dönüşlü Adıllar, Belgisiz Adıllar, İlgi Adılı, İyelik Eki (Adıl), Adıl Tamlaması, Adıllar ve Eşitlik Eki.

Glagoli i glagolska vremena: Belirsiz Geçmiş Zaman: -miş (-miş, -muş, -müş), Geniş Zaman: -r (-ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür),

Glagolski načini (analitičke forme glagol): ULAÇLI BİLEŞİK EYLEMLER: -a (-e) ulacı + bilmek.

Postpozicije: İlgeçler: gibi, kadar, için, ile -la(-le), -yla(-yle), gore, üzere (üzre); İLGEÇLER VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum isteyen ilgeçler, Yönelme Durumu isteyen ilgeçler, Çıkma Durumu isteyen ilgeçler, Tamlayan Durumu isteyen ilgeçler.

Prilozi: Belirteçler: Zaman Belirteçleri, Yer, Yön Belirteçleri, Ölçü Belirteçleri, Niteleme ve Durum Belirteçleri. Soru Belirteçleri.

Gerundi (glagolski prilozi): Ulaçlar: BAĞLAMA ULAÇLARI: -p (-ip, -ip, -up, -üp); DURUM ULAÇLARI: -arak (-erek), -a -a (-e -e), (-e -a), -maden (-meden), -ken.

Rečenica: Tümleçlerle cümle.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitanoog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

Kroz oblast čitanja, nastavnici i učenici u drugom razredu srednje škole mogu izabrati adaptirane (CEFR A2+) lektire kao i naslove iz turske književnosti u izdanjima koja su dostupna nastavniku i učenicima u printanoj i / ili digitalnoj formi (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Izbor lektire prema procjeni nastavnika i interesovanju učenika doprinosi proširivanju vokabulara učenika, jačanju jezičkih struktura, obradi preporučenih tema, razvijanju kritičkog mišljenja, te razumijevanju sebe i drugih. Rad na lektiri pozitivno utiče na realizaciju vannastavnih aktivnosti kao što su školske predstave, školski klub čitalaca, i uspostavljanje i online biblioteke učenika.

Preporučeni naslovi lektira za 2. razred:

Çocuk Hikayeleri Dizisi: Doğum Günü, İstanbul Heyecanı, Sınıflar Yarışıyor, Soralım Öğrenelim, Tatil Planı, Yeni Hayatımız, Yeşil Göl

Anadolu Hikâyeleri: Yılkı, Bayramlık, Bir Bardak Çay, Kırmızı Ayakkabılar, Lale'ye Sor

Türkçe'nin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri (A1-A2)

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u 2. razredu podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici (engleski, njemački, francuski, arapski)(funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), informatika (digitalni mediji, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa predmetima Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene); Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti); Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni životinjski svijet); Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi); Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana); Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju engleskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.III.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Identifikuje ključne i specifične informacije u složenijim prilagođenim zvučnim zapisima standardnog govora poznate tematike.

Uočava različite stavove i mišljenja u slušanom tekstu koristeći osnovne strategije slušanja.

Povezuje kontekst i iskustvo iz svakodnevnog života saslušanim sadržajem radi lakšeg razumijevanja teksta.

SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2

A.III.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Primjenjuje novi vokabular, složenije jezičke strukture i zakonitosti tokom i nakon slušanja teksta poznate tematike.

Razlikuje formalni od neformalnog standardnog govora pri slušanju teksta poznate tematike.

Razlikuje intonaciju i naglasak u najzastupljenijim varijantama standardnog jezika kada govornik govori polako i razgovijetno.

Primjenjuje fonetske zakonitosti turskog jezika tokom ili nakon slušanja teksta poznate tematike.

SJZ-1.2.1 SJZ-1.2.2

A.III.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Analizira interkulturalna iskustva u poznatom kontekstu i osnovna obilježja kulture turskog govornog područja / drugih kultura i vlastite kulture.

Prepoznaje obrasce uljudnog ponašanja u fizičkom i digitalnom okruženju tokom i nakon slušanja teksta.

Prepoznaje predrasude i stereotipe prema drugim / drugačijima u vlastitoj i drugim kulturama u kontekstu slušanja.

Analizira turski jezik i kulturu u muzici i filmu.

SJZ-1.3.1

A.III.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Analizira poruku slušanog teksta o drugome i drugačijem u medijima, koristeći informacijsko-komunikacijsku tehnologiju.

Istražuje ulogu medija, navodeći prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u kontekstu slušanja.

B

Čitanje i razumijevanje pročitane sadržaja

B.III.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Identifikuje ključne i specifične informacije u različitim složenijim prilagođenim i izvornim tekstovima poznate tematike (e-mail, brošure, novinski članci, turistički vodiči sl.)

Kritički rješava problemske situacije nakon pročitanoog teksta.

Odgovara na različita složenija pitanja nakon pročitanoog teksta.

Koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije i vizuelna pomagala u svrhu razumijevanja i tumačenja pročitanoog teksta.

Analizira lektire primjerene uzrastu i nivou znanja jezika.

SJZ-2.1.1 SJZ-2.1.2

B.III.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Koristi dvojezične ili jednojezične rječnike u svrhu boljeg razumijevanja i tumačenja nepoznatih riječi i izraza tokom čitanja teksta.

Analizira značenja leksičkih i gramatičkih struktura i jezičkih zakonitosti u različitim tekstovima poznate tematike.

Čita uz odgovarajuću intonaciju i naglasak, poštujući znakove interpunkcije.

SJZ-2.2.1 SJZ-2.2.2 SJZ-2.2.3

B.III.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

Prepoznaje značaj učešća u društvenim aktivnostima na osnovu pročitanoog teksta kroz prijateljstvo, saradnju, altruizam i empatiju.

Izražava kulturološku osviještenost kroz čitanje tekstova o vlastitoj zemlji i Turskoj.

Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura i demokratskih vrijednosti.

Izražava kritičko mišljenje o vlastitoj i drugim kulturama i identitetima na osnovu pročitanoog teksta.

SJZ-2.3.1 SJZ-2.3.2

B.III.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija i njihov uticaj na društvo ili različite dobne skupine ljudi.

Tumači prednosti i nedostatke korištenje informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Istražuje relevantne izvore informacija s ciljem samostalnog prepoznavanja pouzdanih od nepouzdanih izvora i sadržaja.

C

Govor i usmena komunikacija

<p>C.III.1</p> <p>Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.</p>	<p>Koristi odgovarajući naglasak i intonaciju najzastupljenijih varijanti standardnog jezika.</p> <p>Diskutuje o poznatim temama koristeći složenije jezičke strukture i svakodnevni vokabular.</p> <p>Razlikuje formalni od neformalnog govora pri izražavanju ključne poruke i specifičnih informacija.</p> <p>Planira sadržaj govora prezentirajući osnovne elemente teksta.</p> <p>Koristi leksičke i gramatičke strukture odgovarajući na pitanja otvorenog tipa.</p>
<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2</p>	
<p>C.III.2</p> <p>Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.</p>	<p>Koristi složenije strategije govora (aktivno slušanje, parafraziranje, metakognitivne strategije itd.), u interakciji sa drugima u svakodnevnom i digitalnom okruženju.</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.III.3</p> <p>Analizira i kritički argumentira stavove i mišljenja u različitim oblicima interakcije.</p>	<p>Rješava problemske situacije uvažavajući stavove sagovornika.</p> <p>Kritički preispituje svoje stavove i stavove drugih sagovornika.</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.III.4</p> <p>Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.</p>	<p>Tumači interkulturalne razlike koristeći osnovne pozitivne norme ophođenja u razgovoru sa pripadnicima drugih kultura u različitim svakodnevnim kontekstima i digitalnom okruženju.</p> <p>Objašnjava osnovna i specifična obilježja različitih kultura i tradicija u interakciji sa drugima, izbjegavajući stereotipe.</p> <p>Razgovara o važnim društvenim temama poznate tematike poštujući demokratske vrijednosti.</p>
<p>SJZ-3.3.1 SJZ-3.3.2</p>	
<p>C.III.5</p> <p>Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.</p>	<p>Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija prezentirajući njihov uticaj na društvo ili različite dobne skupine ljudi.</p> <p>Istražuje ulogu medija i informacijsko-komunikacijske tehnologije u kontekstu govora navodeći prednosti i nedostatke.</p> <p>Istražuje relevantne izvore informacija s ciljem samostalnog prezentiranja pouzdanih izvora.</p>

D Pisanje i pismeno sporazumijevanje

<p>D.III.1</p> <p>Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.</p>	<p>Piše različite vrste vezanog teksta poštujući pravopisna pravila i znakove interpunkcije.</p> <p>Piše različite vrste vezanog teksta poznate tematike koristeći leksičke i</p> <p>Koristi dvojezični ili jednojezični rječnik u svrhu boljeg pismenog izražavanja i tumačenja nepoznatih riječi i izraza.</p> <p>Koriguje samostalno napisani tekst uz poticaj nastavnika.</p>
<p>SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2</p>	
<p>D.III.2</p> <p>Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.</p>	<p>Piše složenije forme funkcionalnih tekstova (neformalno pismo/e-mail, pozivnica, motivaciono pismo, izvještaj, članak za školske novine) koristeći informacijsko-komunikacijske tehnologije.</p> <p>Koristi složenije strategije i tehnike kreativnog i kritičkog/argumentativnog načina pisanja različitih vrsta eseja.</p> <p>Koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije u svrhu tumačenja i pisanja nepoznatih riječi i izraza.</p> <p>Piše kritički osvrt na književno i filmsko stvaralaštvo poštujući svrhu i ciljnu publiku.</p>
<p>SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1</p>	
<p>D.III.3</p> <p>Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.</p>	<p>Analizira povezanost jezika i kulture, koristeći osnovne obrasce sporazumijevanja pri pisanju jednostavnijeg teksta.</p> <p>Primjenjuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim svakodnevnim kontekstima i digitalnom okruženju.</p> <p>Izražava pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.</p>
<p>SJZ-4.2.3</p>	
<p>D.III.4</p> <p>Analizira književno stvaralaštvo turskog i drugih govornih područja.</p>	<p>Piše sažetak biografije pisca i najvažnijih odlika društveno-historijskog perioda u kojem je djelo nastalo.</p> <p>Piše sažetak o važnim događajima i glavnim osobinama likova u pročitanoj djelu navodeći prikladne citate iz djela.</p> <p>Istražuje novi vokabular i jezičke strukture u okviru ponuđenih zadataka.</p> <p>Tumači sadržaje i teme iz izučavanog djela na osnovu ponuđenih pitanja povezujući ih sa društveno-historijskim kontekstom.</p> <p>Piše kraći argumentativni tip eseja ili vlastiti kritički osvrt na temu zasnovanu na pročitanoj djelu.</p>
<p>SJZ-4.2.2</p>	

D.III.5

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Piše kratke sastave o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija i njihovog uticaja na društvo ili različite dobne skupine ljudi.

Piše kratke sastave tumačeći prednosti i nedostatke

Korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Piše vlastite tekstove služeći se digitalnim i medijskim alatima s ciljem vlastitog doprinosa u kreiranju društveno-odgovornog sadržaja.

SJZ-4.3.2

KLJUČNI SADRŽAJI

U 3. razredu srednje škole se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu odabrati **teme** kao što su:

Porodica i društvo: lični i drugi identiteti, prijateljstvo, porodični, društveni i interkulturalni odnosi; **Obrazovanje:** nastavni predmeti, obrazovni sistemi, učenje; **Nauka i tehnologija:** nauka, izumi, naučnici; **Umjetnost:** likovna umjetnost, moda, film, književnost; **Medijska kultura:** mediji, društvene mreže; **Slobodno vrijeme i zabava:** interesovanja, putovanja; **Kultura, tradicija i običaji drugih naroda:** kulture zemalja svijeta, životni stil, historijske ličnosti.

Leksičke strukture: formativi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, idiomi.

Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na drugi razred.

Glagolska stanja, vremena i načini: İsteş Eylem : -ş (-iş, -ış, -uş. -üş); Ettirgen Eylem : -r (-ir, -ir, -ur, -ür), -t; -dir(-dir, -dur, -dür), -tır (-tir, -tur, -tür); BİLEŞİK ZAMANLI EYLEMLER (FİİLER): Şimdiki Zamanın Hikâyesi: -iyor + -dı; KOŞUL BİLEŞİK ZAMANI: Belirli Geçmiş Zamanın Koşulu : -di + -sa; İSTEME KİPLERİ: Dilek-Koşul Kipi: -sa (-se), Gereklik Kipi: -malı (-meli).

Gerundi (glagolski prilozi): DURUM ULAÇLARI: -ken; ZAMAN ULAÇLARI: diğında (-diği zaman), -diği sırada(-diği zaman), -dikten (-dikten, -duktan, -dükten) sonra, -dikça (-dikçe, -dukça, -dükçe), -alı (-eli), -ınca (-ince, -unca, -ünce), -madan (-meden), incaya kadar, -r -maz (-r -mez).

Rečenica: Tümleçlerle cümle (özne, nesne, yüklem).

Funkcionalna upotreba jezika na nivou razumijevanja i analize jeste imenovanje ključnih sadržaja i njihovo razumijevanje, razumijevanje cjelovitog značenja kraćih tekstova (e-mailovi, članci, blogovi, brošure), značenja nepoznatih riječi i izraza iz konteksta, glavnih dijelova video, audio i medijskih sadržaja i obilježja kultura turskog govornog područja. Funkcionalna upotreba jezika na nivou produkcije i primjene podrazumijeva predstavljanje, opisivanje, pričanje, parafraziranje i prezentiranje sadržaja; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja, diskutovanje uz kraće i jednostavnije argumentiranje te izražavanje stavova; izvještavanje o prošlim i nedavnim iskustvima; vođenje razgovora o poznatoj tematici, pisanje teza, poruka, članaka i neformalnih e-mailova, kraćeg teksta i eseja.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitanoog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

U 3. razredu, nastavnik bira adaptirane lektire i naslove iz turske književnosti (CEFR B1 nivo) u skladu sa interesovanjima i mogućnostima učenika te dostupnosti njihovih izdanja (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Pored zadataka koji se odnose na sadržaj, teme, motive, razvoj likova i jezičke strukture, preporučeni naslovi se mogu obrađivati u kombinaciji sa filmskom i pozorišnom adaptacijom ili TV serijom u cilju integracije čitalačke pismenosti sa funkcionalnim vještinama (kritički osvrt, poređenje knjige i filma i sl.) te ostvarenja međupredmetne povezanosti.

Preporučeni naslovi lektira za 3. Razred su:

Türkçe'nin Sesi: Yunus Emre Hikâyeleri (B1-B2)

Türkçe Okuyorum: Türkiye'de Spor, İstanbul'u Geziyorum, Türkiye'yi geziyorum, Mesnevi'den Hikayeler

Dede Korkut Hikayeleri: Dış Oğuz Beylerinin Kazan Hana'a İsyanı, Basat'ın Tepegöz'ü Öldürmesi

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u 3. razredu podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa nastavnim predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici (engleski, njemački, francuski, arapski)(funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), Informatika (digitalni mediji, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa nastavnim predmetima: Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene), Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti), Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni i životinjski svijet), Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi), Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana), Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interukulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju engleskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.IV.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Razlikuje ključne i specifične informacije u složenijim prilagođenim zvučnim zapisima standardnog govora poznate i manje poznate tematike.

Koristi osnovne strategije slušanja s ciljem tumačenja različitih stavova i mišljenja u slušanom tekstu.

Samostalno povezuje kontekst i iskustvo iz svakodnevnog života saslušanim sadržajem radi lakšeg tumačenja teksta.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.IV.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Tumači novi vokabular, složenije jezičke strukture i zakonitosti tokom i nakon slušanja ili istovremenog čitanja i slušanja teksta.

Razlikuje formalni od neformalnog standardnog govora pri slušanju teksta manje poznate tematike.

Poredi uticaj intonacije i naglaska na poruku govornika u najzastupljenijim varijantama standardnog jezika.

Primjenjuje fonetske zakonitosti turskog jezika tokom ili nakon slušanja teksta manje poznate tematike.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.IV.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Analizira interkulturalna iskustva u poznatom kontekstu i njihovim uticajima na vlastite stavove o sebi i drugima/drugačijima.

Primjenjuje obrasce uljudnog ponašanja u fizičkom i digitalnom okruženju tokom i nakon slušanja.

Prepoznaje predrasude i stereotipe prema drugim/drugačijima u vlastitoj i drugim kulturama u kontekstu slušanja.

Analizira turski jezik i kulturu u muzici i filmu.

[SJZ-1.3.1](#)

A.IV.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Analizira poruku slušanog teksta o drugome i drugačijem u medijima, koristeći informacijsko-komunikacijsku tehnologiju.

Istražuje ulogu medija, navodeći prednosti/nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u kontekstu slušanja.

B

Čitanje i razumijevanje pročitane sadržaja

B.IV.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Razlikuje ključne i specifične informacije u različitim složenijim prilagođenim i izvornim tekstovima poznate i manje poznate tematike (e-mail, brošure, novinski članci, turistički vodič).

Rješava problemske situacije tokom i nakon čitanja.

Odgovara na različite vrste pitanja nakon pročitanoog teksta.

Koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije i vizuelna pomagala u svrhu razumijevanja i tumačenja pročitanoog teksta.

Analizira lektire primjerene uzrastu i nivou znanja.

SJZ-2.1.1 SJZ-2.1.2

B.IV.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Koristi jednojezične ili dvojezične rječnike u svrhu tumačenja nepoznatih riječi i fraza u različitim tekstovima poznate i manje poznate tematike.

Analizira značenje jezičkih struktura na osnovu konteksta u različitim tekstovima poznate i manje poznate tematike.

Čita uz odgovarajuću intonaciju i naglasak, poštujući znakove interpunkcije.

Koristi leksičke i gramatičke strukture i zakonitosti u vježbama čitanja primjerenim uzrastu

SJZ-2.2.1 SJZ-2.2.2 SJZ-2.2.3

B.IV.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

Tumači značaj učešća u društveno- korisnim aktivnostima na osnovu pročitanoog teksta

Izražava kulturološku osviještenost kroz čitanje tekstova o vlastitoj zemlji i Turskoj.

Uočava primjere poštivanja vlastite i drugih kultura i demokratskih vrijednosti.

Formira kritičko mišljenje i stavove na osnovu pročitanoog teksta u medijima (isječci iz novina ili časopisa, profesionalne publikacije i sl.).

SJZ-2.3.1 SJZ-2.3.2

B.IV.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija i njihov uticaj na društvo ili različite dobne skupine ljudi.

Tumači prednosti i nedostatke korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Istražuje relevantne izvore informacija s ciljem samostalnog prepoznavanja pouzdanih od nepouzdanih izvora i sadržaja.

C

Govor i usmena komunikacija

<p>C.IV.1</p> <p>Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.</p>	<p>Prepoznaje uticaj intonacije i naglaska standardnog jezika na ključnu poruku u govoru.</p> <p>Diskutuje o poznatim i manje poznatim temama koristeći složenije i duže jezičke strukture i svakodnevni vokabular.</p> <p>Primjenjuje neformalni, ali i formalni govor pri izražavanju ključne poruke i specifičnih informacija u kontekstu svakodnevnog života.</p> <p>Planira sadržaj govora prezentirajući osnovne elemente teksta.</p> <p>Koristi leksičke i gramatičke strukture odgovarajući na pitanja otvorenog tipa.</p>
<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2</p>	
<p>C.IV.2</p> <p>Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.</p>	<p>Koristi složenije strategije govora u interakciji sa drugima u svakodnevnom i digitalnom okruženju.</p> <p>Prevladava nesporazume u govoru uz poticaj nastavnika</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.IV.3</p> <p>Analizira i kritički argumentira stavove i mišljenja u različitim oblicima interakcije.</p>	<p>Rješava problemske situacije u razgovoru o poznatim i manje poznatim temama uvažavajući stavove sagovornika.</p> <p>Kritički preispituje vlastite i stavove drugih u razgovoru.</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.IV.4</p> <p>Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.</p>	<p>Tumači među kulturalne razlike koristeći složenije norme ophođenja u razgovoru sa pripadnicima drugih kultura u različitim svakodnevnim kontekstima i digitalnom okruženju.</p> <p>Tumači osnovna i specifična obilježja različitih kultura.</p> <p>Razgovara o jednostavnim društvenim temama poznate i manje poznate tematike iskazujući pozitivan stav prema demokratskim vrijednostima.</p>
<p>SJZ-3.3.1 SJZ-3.3.2</p>	
<p>C.IV.5</p> <p>Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.</p>	<p>Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija prezentirajući njihov uticaj na društvo ili različite dobne skupine ljudi.</p> <p>Istražuje ulogu medija i informacijsko-komunikacijske tehnologije u kontekstu govora tumačeći prednosti i nedostatke.</p> <p>Istražuje relevantne izvore informacija s ciljem samostalnog prezentiranja pouzdanih izvora.</p>

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.IV.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Piše različite vrste vezanog teksta poštujući pravopisna pravila i znakove interpunkcije.

Piše različite vrste vezanog teksta poznate i manje poznate tematike koristeći složenije leksičke i gramatičke strukture i zakonitosti.

Koristi dvojezični ili jednojezični rječnik u svrhu boljeg pismenog izražavanja i tumačenja nepoznatih riječi i izraza.

Koriguje samostalno napisani tekst.

SJZ-4.1.1 SJZ-4.1.2

D.IV.2

Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.

Piše složenije forme funkcionalnih tekstova (motivaciono pismo, formalno - neformalno pismo / e-mail, članak za časopis, izvještaj) koristeći informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Koristi složenije strategije i tehnike kreativnog i kritičkog / argumentativnog načina pisanja različitih vrsta eseja.

Koristi informacijsko-komunikacijske tehnologije u svrhu tumačenja i pisanja nepoznatih riječi i izraza.

Piše kritički osvrt na književno i filmsko stvaralaštvo analizirajući ključne informacije i poštujući svrhu i ciljnu publiku.

SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1

D.IV.3

Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.

Analizira povezanost jezika i kulture, koristeći složenije obrasce sporazumijevanja pri pisanju složenijeg teksta.

Tumači konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim svakodnevnim kontekstima i digitalnom okruženju.

SJZ-4.2.3

D.IV.4

Analizira književno stvaralaštvo turskog i drugih govornih područja.

Piše sažetak biografije pisca i najvažnijih odlika društveno-historijskog perioda u kojem je djelo nastalo.

Piše sažetak o važnim događajima i detaljniji opis osobina likova u pročitanoj djelu navodeći prikladne citate iz djela.

Istražuje novi vokabular i jezičke strukture u okviru ponuđenih zadataka.

Tumači teme, motive i simbole iz izučavanog djela parafrazirajući relevantne sadržaje i povezujući ih sa društveno-historijskim kontekstom.

Piše kraći argumentativni tip eseja ili vlastiti kritički osvrt na temu zasnovanoj na pročitanoj djelu.

SJZ-4.2.2

D.IV.5

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

Piše kratke sastave o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija i njihovog uticaja na društvo ili različite dobne skupine ljudi.

Piše kratke sastave tumačeći prednosti i nedostatke

Korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Piše vlastite tekstove društveno-odgovornog sadržaja služeći se digitalnim i medijskim alatima.

[SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

U 4. razredu srednje škole se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu odabrati teme kao što su:

Porodica i društvo: lični i drugi identiteti, prijateljstvo, porodični, društveni i interkulturalni odnosi; **Obrazovanje:** nastavni predmeti, obrazovni sistemi, učenje; **Nauka i tehnologija:** nauka, izumi, naučnici; **Umjetnost:** likovna umjetnost, moda, film, književnost; **Medijska kultura:** mediji, društvene mreže; **Slobodno vrijeme i zabava:** interesovanja, putovanja; **Kultura, tradicija i običaji drugih naroda:** kulture zemalja svijeta, životni stil, historijske ličnosti.

Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na treći razred.

Glagolske imenice (proparticipi) u funkciji atributa: Ortaçlar: Geniş Zaman Ortacı: -an(-en), Gelecek Zaman Ortacı: -acak (-ecek), Geçmiş Zaman Ortacı: -dik (-dik, -duk. -dük).

Zamjenice: Dönüşlü Adıllar (Zamirler)

Glagolska stanja, vremena i načini: Edilgen Eylem : -I (-il, -il, -ul, -ül), -n (-in, -in, -un, -ün).

Rečenica: Tümleçlerle cümle (özne, nesne, yüklem).

Funkcionalna upotreba jezika na nivou razumijevanja i analize jeste imenovanje ključnih sadržaja i njihovo razumijevanje, razumijevanje cjelovitog značenja kraćih tekstova (e-mailovi, članci, blogovi, brošure), značenjane poznatih riječi i izraza iz konteksta, glavnih dijelova video, audio i medijskih sadržaja i obilježja kultura turskog govornog područja. Funkcionalna upotreba jezika na nivou produkcije i primjene podrazumijeva predstavljanje, opisivanje, pričanje, parafraziranje i prezentiranje sadržaja; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja, diskutovanje uz kraće i jednostavnije argumentiranje te izražavanje stavova; izvještavanje o prošlim i nedavnim iskustvima; vođenje razgovora o poznatoj tematici, pisanje teza, poruka, članaka i neformalnih e-mailova, kraćeg teksta i eseja.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitanoog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

Kroz oblast čitanja, nastavnici i učenici u drugom razredu srednje škole mogu izabrati adaptirane (CEFR A2+) lektire kao i naslove iz turske književnosti u izdanjima koja su dostupna nastavniku i učenicima u printanoj i/ili digitalnoj formi (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Izbor lektire prema procjeni nastavnika i interesovanju učenika doprinosi proširivanju vokabulara učenika, jačanju jezičkih struktura, obradi preporučenih tema, razvijanju kritičkog mišljenja, te razumijevanju sebe i drugih. Rad na lektiri pozitivno utiče na realizaciju vannastavnih aktivnosti kao što su školske predstave, školski klub čitalaca, i uspostavljanje i online biblioteke učenika.

Preporučeni naslovi lektira za 4. razred su:

Türkçe'nin Sesi: Yunus Emre Hikâyeleri (B1-B2)

Türkçe Okuyorum: Türkiye'de Spor, İstanbul'u Geziyorum, Türkiye'yi geziyorum, Mesnevi'den Hikayeler

Dede Korkut Hikayeleri: Dış Oğuz Beylerinin Kazan Hana'a İsyanı, Basat'ın Tepegöz'ü Öldürmesi.

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje u 4. razredu podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa nastavnim predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici (engleski, njemački, francuski, arapski; funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), Informatika (digitalni mediji, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa nastavnim predmetima Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene); Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti); Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni životinjski svijet); Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi); Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana); Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.III.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

Povezuje osnovne informacije iz kratkog sadržaja poznate tematike reagujući verbalno i neverbalno.

Koristi osnovne informacije iz kratkog slušanog sadržaja poznate tematike.

Odgovara prosto-proširenom rečenicom na složenija pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja.

[SJZ-1.1.1](#) [SJZ-1.1.2](#)

A.III.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

Koristi prošireni vokabular i složenije jezičke strukture u kontekstu svakodnevnog života.

Koristi osnovne leksičke i složenije gramatičke strukture tokom ili nakon slušanja kratkog audio i/ili multimedijalnog teksta iz svakodnevnog života.

Koristi pravilan izgovor novih riječi i složenijih jezičkih struktura kratkog slušanog audio i/ili multimedijalnog sadržaja.

[SJZ-1.2.1](#) [SJZ-1.2.2](#)

A.III.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnim interkulturalnim kontekstima.

Koristi osnovne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja/drugih kultura i vlastite kulture pri slušanju kratkog teksta.

Koristi obrasce sporazumijevanja u simuliranim interkulturalnim susretima tokom ili nakon slušanja prepoznajući povezanost jezika i kulture.

Koristi pojašnjenja nastavnika, reagujući na strane i nerazumljive sadržaje tokom slušanja.

Koristi konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

[SJZ-1.3.1](#)

A.IV.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje kratke sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi tokom i nakon slušanja.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima kroz slušani sadržaj.

Navodi prednosti / nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima tokom i nakon slušanog sadržaja.

B

Čitanje i razumijevanje pročitano g sadržaja

B.III.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Čita tekstove srednje dužine poznate tematike i lektire primjerene uzrastu, koristeći osnovne strategije čitanja.

Tumači cjeloviti tekst i specifične informacije iz pročitano g teksta poznate tematike.

Koristi različite izvore za čitanje kao što su informacijsko-komunikacijske tehnologije i školsku/gradsku biblioteku, razvijajući pozitivan stav prema čitanju.

Odgovara na pitanja preispitujući vlastito razumijevanje pročitano g teksta.

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.III.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

Čita pravilno tekstove srednje dužine uz odgovarajuću intonaciju i naglasak, prateći znakove interpunkcije.

Identifikuje značenje novih jezičkih struktura u pročitanim tekstovima srednje dužine poznate tematike.

Obogaćuje vokabular novim riječima iz tekstova srednje dužine poznate tematike, koristeći dvojezični rječnik.

Koristi osnovne gramatičke strukture nakon pročitano g kratko g teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.III.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti tursko g govorno g područja i vlastite kulture.

Upoređuje sličnosti i različitosti o obilježjima, običajima i kulturnim znamenitostima vlastite zemlje i Turske na osnovu pročitano g teksta

Tumači vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugo g/drugačijeg na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Koristi osnovne činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitano g teksta srednje dužine i vizuelno g i/ili multimedijalnog poticaja.

Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura, razvijajući pozitivan stav prema humanističkim i društvenim vrijednostima.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.III.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

Prezentuje različite sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi na osnovu pročitano g teksta srednje dužine.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima na osnovu pročitanih tekstova srednje dužine (Tavsiye sütün, siber zorbalık).

Prepoznaje prednosti/nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije u odnosima među vršnjacima tokom i nakon čitanja.

C

Govor i usmena komunikacija

C.III.1

Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.

Prepričava kratke tekstove odgovarajućom intonacijom.

Koristi novi vokabular i složenije rečenice poznate tematike pri govoru na osnovu predloženog modela u realnom ili digitalnom okruženju.

Odgovara pravilno složenijom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.

[SJZ-3.1.1](#) [SJZ-3.1.2](#)

C.III.2

Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.

Kreira razgovor srednje dužine prema utvrđenim smjericama uz poticaj nastavnika.

Koristi obrasce komunikacije poznate tematike povezujući cjeline srednje dužine sa prethodno naučenim.

[SJZ-3.2.1](#)

C.III.3

Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.

Demonstrira ključne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačijih.

Povezuje ključne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.

[SJZ-3.3.1](#) [SJZ-3.3.2](#)

C.III.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.

Prezentuje kratke sadržaje poznate tematike koristeći informatičke alate u online nastavi.

Koristi ključne pojmove u različitim medijskim formatima.

Navodi prednosti/nedostatke informacijsko-komunikacijske tehnologije o odnosima među vršnjacima.

D

Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.III.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Piše tekstove srednje dužine poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

Koristi dvojezični rječnik u svrhu obogaćivanja vokabulara.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

<p>D.III.2</p> <p>Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.</p>	<p>Piše tekstove poznate tematike koristeći različite forme pri pisanju (formalni / neformalni e-mail, projekti, dnevnik, blogovi).</p> <p>Koristi različite strategije i tehnike kreativnog i vođenog pisanja opisujući ljude, događaje, doživljaje i legende (Nasrettin Hoca).</p>
<p>SJZ-4.2.1 SJZ-4.3.1</p>	
<p>D.III.3</p> <p>Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.</p>	<p>Piše sadržaje/tekstove srednje dužine koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture turskog govornog područja na osnovu smjernica nastavnika.</p> <p>Koristi obrasce uljudnog ophođenja u pisanju sastava srednje dužine o sadašnjim, prošlim i budućim događajima i digitalnom okruženju.</p>
<p>SJZ-4.2.3</p>	
<p>D.IV.4</p> <p>Analizira književno stvaralaštvo turskog i drugih govornih područja.</p>	<p>Identifikuje glavne, sporedne likove, mjesto i vrijeme dešavanja u pročitanoj lektiri.</p> <p>Tumači sadržaje iz lektire odgovarajući na pitanja.</p> <p>Piše hronološki redosljed događaja u pročitanoj lektiri.</p>
<p>SJZ-4.2.2</p>	
<p>D.IV.5</p> <p>Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.</p>	<p>Primjenjuje osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju, uređivanju i kreiranju kratkih sadržaja (e-mail, prezentacije).</p>
<p>SJZ-4.3.2</p>	

KLJUČNI SADRŽAJI

U 3. razredu srednje škole se u svrhu obrade ključnih sadržaja mogu odabrati teme kao što su:

Sport i zdravlje: ljudsko tijelo, zdrava ishrana i način života, bolesti, vrste sportova); Priroda i ekologija: ugrožene životinjske vrste i očuvanje okoliša, klimatske promjene; Saobraćaj: saobraćajna kultura i psihologija; Umjetnost: film, književnost, likovna umjetnost; Slobodno vrijeme i zabava: hobi i interesovanja, putovanja, kupovina, poznate ličnosti iz turske historije; Kultura, tradicija i običaji: kultura, turski običaji, praznici i legende, tradicionalni recepti.

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja se odnosi na: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturno-historijskih spomenika i poznatih ličnosti; poređenje mjesta; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti.

Leksičke strukture: formativi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, idiomi.
Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na deveti razred.

Imenice: Tekil / Çoğul, ADLAR VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum, Belirtme Durumu: -ı(-i. -u, -u), Yönelme Durumu: -a (-e), Kalma Durumu: -da(-de), Çıkma Durumu: -dan (-den)

Zamjenice: Kişi Adılları (Zamirleri), İşaret Adılları, Soru Adılları, Dönüşlü Adıllar, Belgisiz Adıllar, İlgi Adılı, İyelik Eki (Adıl)

Glagoli i glagolska vremena: Şimdiki Zaman: -iyor (-iyor, -uyor. -üyor), Belirli Geçmiş Zaman: -di (-di. -du, -dü) / -ti (-ti. -tu tu), Gelecek Zaman: -acak (-ecek)

Brojevi: Asıl ve Sıra Sayılar.

Postpozicije: İlgeçler: gibi, kadar, için, ile -la(-le), -yla(-yle), göre, üzere (üzre) ; İLGEÇLER VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum isteyen ilgeçler, Yönelme Durumu isteyen ilgeçler, Çıkma Durumu isteyen ilgeçler, Tamlayan Durumu isteyen ilgeçler.

Prilozi: Belirteçler: Zaman Belirteçleri, Yer, Yön Belirteçleri, Ölçü Belirteçleri, Niteleme ve Durum Belirteçleri. Soru Belirteçleri.

Reçenica: Ad cümlesi, Fiil cümlesi, İLGEÇ TÜMLEÇLERİ(-mak için).

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitanoog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

Kroz oblast čitanja, nastavnici i učenici u prvom razredu srednje škole mogu izabrati adaptirane (CEFR A2) lektire kao i naslove iz turske književnosti u izdanjima koja su dostupna nastavniku i učenicima u printanoj i / ili digitalnoj formi (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Izbor lektire prema procjeni nastavnika i interesovanju učenika doprinosi proširivanju vokabulara učenika, jačanju jezičkih struktura, obradi preporučenih tema, razvijanju kritičkog mišljenja, te razumijevanju sebe i drugih. Rad na lektiri pozitivno utiče na realizaciju vannastavnih aktivnosti kao što su školske predstave, školski klub čitalaca, i uspostavljanje i online biblioteke učenika.

Preporučeni naslovi lektira za 3. razred su:

Çocuk Hikayeleri Dizisi: Doğum Günü, İstanbul Heyecanı, Sınıflar Yarışıyor, Soralım Öğrenelim, Tatil Planı, Yeni Hayatımız, Yeşil Göl

Anadolu Hikâyeleri: Yılkı, Bayramlık, Bir Bardak Çay, Kırmızı Ayakkabılar, Lale'ye Sor

Türkçe'nin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri (A1-A2)

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije:

Horizontalno umrežavanje podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa nastavnim predmetima: Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici - engleski, njemački, francuski, arapski (funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), Informatika (digitalni medijii, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa nastavnim predmetima Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene); Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti); Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni životinjski svijet); Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi); Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana); Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju turskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

A

Slušanje i razumijevanje slušanog sadržaja

A.IV.1

Tumači slušani sadržaj koristeći strategije slušanja razvijajući pozitivan stav prema aktivnom slušanju.

A.IV.1.1. Prepoznaje proste rečenice pri slušanju reagujući verbalno i /ili neverbalno.

A.IV.1.2. Koristi osnovne tehnike slušanja pri rješavanju različitih tipova zadataka.

A.IV.1.3. Odgovara prostom rečenicom na jednostavna pitanja otvorenog tipa na osnovu slušanog sadržaja (kraći komunikacijski dijalog).

A.IV.1.4. Analizira osnovne informacije jednostavnog prilagođenog teksta standardnog govora o konkretnim temama.

A.IV.1.5. Koristi jednostavne strategije slušanja pri samostalnoj analizi različitih stavova i mišljenja u jednostavnom slušanom tekstu.

A.IV.1.6. Koristi kontekst i iskustvo iz svakodnevnog života.

SJZ-1.1.1 SJZ-1.1.2

A.IV.2

Koristi vokabular, jezičke strukture i zakonitosti, te analizira specifičnosti izgovora slušanog sadržaja.

A.IV.2.1. Prepoznaje vokabular i jednostavne jezičke strukture pri slušanju kratkog sadržaja poznate tematike uz vizuelni i/ili multimedijalni poticaj.

A.IV.2.2. Koristi novi vokabular i jednostavne jezičke strukture pri slušanju kraćeg audio i/ili multimedijalnog teksta poznate tematike.

A.IV.2.3. Koristi pravilan izgovor riječi uz povremeno ponavljanje slušanog audio i/ili multimedijalnog sadržaja.

SJZ-1.2.1 SJZ-1.2.2

A.IV.3

Kritički promišlja o obrascima sporazumijevanja u svakodnevnom interkulturalnim kontekstima.

A.IV.3.1. Identifikuje osnovne činjenice i obilježja kulture zemalja turskog govornog područja i vlastite kulture pri slušanju kratkog teksta.

A.IV.3.2. Koristi osnovne obrasce uljudnog ophođenja tokom i/ili nakon slušanja.

A.IV.3.3. Prepoznaje primjere prihvatanja i / ili isključivanja drugih i drugačijih u svakodnevnom kontekstu tokom ili nakon slušanja.

A.IV.3.4. Koristi pojašnjenja nastavnika, otvoreno i radozno reagujući na strane i nerazumljive sadržaje tokom slušanja.

A.IV.3.5. Identifikuje konkretne primjere pozitivnih načina ophođenja prema pripadnicima drugih kultura u različitim kontekstima slušanja u svakodnevnom životu.

SJZ-1.3.1

A.IV.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

A.IV.4.1. Koristi informatičke alate u online nastavi (link, kratki tekstovi).

A.IV.4.2. Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima kroz slušani sadržaj

B

Čitanje i razumijevanje pročitnog sadržaja

B.IV.1

Čita s razumijevanjem različite vrste tekstova i digitalnih sadržaja, koristeći strategije čitanja i informacijsko-komunikacijske tehnologije.

B.IV.1.1. Čita kraće jednostavne tekstove poznate tematike i lektire primjerene uzrastu koristeći osnovne strategije čitanja.

B.IV.1.2. Koristi ključne informacije iz pročitano­g kratkog teksta poznate tematike.

B.IV.1.3. Koristi različite izvore za čitanje kao što su informacijsko-komunikacijske tehnologije i školsku biblioteku, razvijajući pozitivan stav prema čitanju.

B.IV.1.4. Primenjuje različite strategije odgovaranja na različita pitanja nakon pročitano­g teksta

[SJZ-2.1.1](#) [SJZ-2.1.2](#)

B.IV.2

Koristi različite strategije čitanja prilikom usvajanja i analize nepoznatih riječi, jezičkih struktura i fonetskih zakonitosti.

B.IV.2.1. Čita pravilno kratke tekstove uz odgovarajuću intonaciju, prateći znakove interpunkcije.

B.IV.2.2. Identifikuje značenje novih jezičkih struktura u kratkim pročitanim tekstovima poznate tematike.

B.IV.2.3. Obogaćuje vokabular novim riječima iz kratkih tekstova poznate tematike, koristeći dvojezični rječnik.

B.IV.2.4. Identifikuje osnovne gramatičke strukture nakon pročitano­g kratkog teksta poznate tematike.

[SJZ-2.2.1](#) [SJZ-2.2.2](#) [SJZ-2.2.3](#)

B.IV.3

Istražuje jezik, kulturu i demokratske vrijednosti turskog govornog područja i vlastite kulture.

B.IV.3.1. Koristi činjenice o obilježjima, običajima i kulturnim znamenitostima vlastite zemlje i Turske na osnovu pročitano­g kratkog teksta.

B.IV.3.2. Navodi vrijednosti prijateljstva, uvažavajući drugog/drugačijeg na osnovu pročitano­g kratkog teksta.

B.IV.3.3. Identifikuje osnovne činjenice o državnim i vjerskim praznicima na osnovu pročitano­g kratkog sadržaja i vizuelnog i/ili multimedijalnog poticaja.

B.IV.3.4. Prepoznaje primjere poštivanja vlastite i drugih kultura, razvijajući pozitivan stav prema humanističkim vrijednostima.

[SJZ-2.3.1](#) [SJZ-2.3.2](#)

B.IV.4

Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru interkulturalnosti.

B.IV.4.1. Koristi informatičke alate u online nastavi pri čitanju kratkog teksta (kvizovi, prezentacije).

B.IV.4.2. Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima na osnovu pročitanih kratkih tekstova (reklamni poster, strip, animirani film ili multimedijalni sadržaj)

C

Govor i usmena komunikacija

<p>C.IV.1</p> <p>Učestvuje u različitim oblicima govorne produkcije koristeći obilježja formalnog i neformalnog (ne) standardnog jezika.</p>	<p>C.IV.1.1. Prepričava kraće tekstove odgovarajućom intonacijom.</p> <p>C.IV.1.2. Koristi novi vokabular i prosto-proširene rečenice poznate tematike pri govoru na osnovu predloženog modela u realnom ili digitalnom okruženju.</p> <p>C.IV.1.3. Odgovara pravilno prosto-proširenom rečenicom na pitanja otvorenog tipa.</p>
<p>SJZ-3.1.1 SJZ-3.1.2</p>	
<p>C.IV.2</p> <p>Koristi različite komunikacijske strategije u govoru na turskom jeziku.</p>	<p>C.IV.2.1. Vodi kratki razgovor o poznatoj tematici prema utvrđenim smjernicama uz poticaj nastavnika.</p> <p>C.IV.2.2. Koristi osnovne obrasce komunikacije povezujući kraće cjeline sa prethodno naučenim.</p> <p>C.IV.2.3. Održava kontakt očima u interakciji postavljajući sagovorniku više potpitanja.</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.IV.3</p> <p>Analizira i kritički argumentira stavove i mišljenja u različitim oblicima interakcije.</p>	<p>C.IV.3.1. Izražava vlastito mišljenje i stavove drugih, poštujući komunikacijske strategije kroz razgovor, grupni rad, prezentacije, itd.</p> <p>C.IV.3.2. Učinkovito koristi razna audio-vizualna pomagala prilikom usmenih izlaganja</p>
<p>SJZ-3.2.1</p>	
<p>C.IV.4</p> <p>Primjenjuje govor kritički promišljajući o obrascima sporazumijevanja u različitim interkulturalnim kontekstima.</p>	<p>C.IV.4.1. Oponaša ključne obrasce uljudnog ophođenja prihvatajući različitosti između sebe i drugih/drugačijih.</p> <p>C.IV.4.2. Identifikuje ključne činjenice i obilježja kulture turskog govornog područja u realnom ili digitalnom okruženju.</p>
<p>SJZ-3.3.1 SJZ-3.3.2</p>	
<p>C.IV.5</p> <p>Analizira ulogu medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u kontekstu i interkulturalnosti.</p>	<p>C.IV.5.1. Koristi informatičke alate u online nastavi (link, kvizovi, prezentacije).</p> <p>C.IV.5.2. Identifikuje ključne poruke u različitim medijskim formatima.</p> <p>C.IV.5.3. Kritički analizira poruke digitalnih sadržaja u medijima i njihove pozitivne i negativne uticaje na publiku.</p> <p>C.IV.5.4. Interpretira jednostavne medijske tekstove, prepoznavajući implicirane i direktne poruke (ironija, satira, politička korektnost i sl.)</p>

D Pisanje i pismeno sporazumijevanje

D.IV.1

Piše različite vrste tekstova uz upotrebu usvojenog vokabulara, poštujući pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

[SJZ-4.1.1](#) [SJZ-4.1.2](#)

D.IV.2

Koristi različite strategije pisanja kreativnih, kritičkih i funkcionalnih tekstova u svrhu efikasne komunikacije i izražavanja mišljenja u stvarnom i digitalnom okruženju.

[SJZ-4.2.1](#) [SJZ-4.3.1](#)

D.IV.3

Piše osvrte na interkulturalna iskustva, promišljajući o činjenicama i obilježjima vlastite i drugih kultura.

[SJZ-4.2.3](#)

D.IV.4

Analizira književno stvaralaštvo turskog i drugih govornih područja.

[SJZ-4.2.2](#)

D.IV.5

Piše o ulozi medija i informacijsko-komunikacijskih tehnologija u okviru multijezičnosti i multikulturalnosti.

[SJZ-4.3.2](#)

KLJUČNI SADRŽAJI

D.IV.1.1. Piše duže tekstove poznate tematike poštujući znakove interpunkcije, pravopisna pravila i jezičke zakonitosti.

D.IV.1.2. Koristi dvojezični rječnik u svrhu obogaćivanja vokabulara.

D.IV.2.1. Piše duže tekstove poznate tematike koristeći jednostavne forme (e-mail, projekti).

D.IV.2.2. Koristi jednostavne strategije kreativnog i vođenog pisanja opisujući ljude, sadašnje i prošle događaje.

D.IV.3.1. Piše kratke sadržaje/tekstove prema smjernicama nastavnika, koristeći osnovne činjenice i obilježja vlastite kulture i kulture turskog govornog područja.

D.IV.3.2. Koristi svakodnevne obrasce uljudnog ophođenja pri pisanju kratkog sastava o svakodnevnom životu, prošlim događajima i digitalnom okruženju.

D.IV.4.1. Piše sažetak o važnim događajima i detaljni opis osobina likova u pročitanoj djelu navodeći prikladne citate iz djela.

D.IV.4.2. Istražuje vokabular i jezičke strukture analizirajući stavove autora i glavnu poruku djela.

D.IV.4.3. Piše duži esej o temi zasnovanoj na pročitanoj djelu izražavajući svoje kritičko mišljenje i vlastiti doživljaj u kontekstu djela i svakodnevnog života.

D.IV.5.1. Primjenjuje osnovne informatičke alate u online nastavi pri pisanju, uređivanju kratkih sadržaja (e-mail, prezentacije).

Porodica i društvo: porodični / društveni odnosi, prijateljstvo; Zdravlje: zdrava ishrana i način života; Tehnologija i komunikacija: izumi savremenog doba; Priroda i ekologija: biljke, životinje; Medijska kultura: printani i digitalni mediji, društvene mreže; Slobodno vrijeme i zabava: hobi i interesovanja, putovanja, kupovina, poznate ličnosti iz turske historije; Kultura, tradicija i običaji: kultura, običaji, praznici i legende, tradicionalni recepti.

Funkcionalna upotreba jezičkih sadržaja se odnosi na: predstavljanje sebe i drugih; imenovanje zdravstvenih problema; opisivanje karakternih osobina, prirodnog bogatstva, kulturnohistorijskih spomenika i poznatih ličnosti; poređenje mjesta; prepričavanje sadašnjih i prošlih događaja i planiranje budućnosti.

Leksičke strukture: formativi, antonimi, homofoni i homografi, složenice, idiomi.

Gramatički sadržaji: ponavljaju se i proširuju u odnosu na prvi razred.

Imenice: Eşitlik Eki: -ca (-ce); AD TAMLAMASI: Belirtili Ad Tamlaması: -in (-in, -un, -ün), Belirtisiz Ad Tamlaması, Takısız Ad Tamlaması. Zincirleme Ad Tamlaması.

Zamjenice: Dönüşlü Adıllar, Belgisiz Adıllar, İlgi Adılı, İyelik Eki (Adıl), Adıl Tamlaması, Adıllar ve Eşitlik Eki.

Glagoli i glagolska vremena: Belirsiz Geçmiş Zaman: -miş (-miş, -muş. -müş), Geniş Zaman: -r (-ar, -er, -ir, -ir, -ur, -ür),

Glagolski načini (analitičke forme glagol): ULAÇLI BİLEŞİK EYLEMLER: -a (-e) ulacı + bilmek.

Postpozicije: İlgeçler: gibi, kadar, için, ile -la(-le), -yla(-yle), gore, üzere (üzre); İLGEÇLER VE AD DURUM EKLERİ: Yalın Durum isteyen ilgeçler, Yönelme Durumu isteyen ilgeçler, Çıkma Durumu isteyen ilgeçler, Tamlayan Durumu isteyen ilgeçler.

Prilozi: Belirteçler: Zaman Belirteçleri, Yer, Yön Belirteçleri, Ölçü Belirteçleri, Niteleme ve Durum Belirteçleri. Soru Belirteçleri.

Gerundi (glagolski prilozi): Ulaçlar: BAĞLAMA ULAÇLARI: -p (-ip, -ip, -up, -üp); DURUM ULAÇLARI: -arak (-erek), -a -a (-e -e),(-e -a), -meden (-meden), -ken.

Reçenica: Tümleçlerle cümle.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

1. Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice

1.1. Preporuke za realizaciju tema:

Teme su prilagođene trendu i promjenama u društvu i svijetu te ih je moguće i dalje proširivati, modernizirati i prilagođavati u praksi izvođenja nastave turskog jezika, a u skladu sa potencijalima učenika, njihovom jezičkom razvoju, uzrastu i interesovanjima. Teme se mogu izučavati zasebno ili u kombinaciji sa drugim preporučenim temama u zavisnosti od dostupnog materijala, izbora i procjene nastavnika.

1.2. Preporuke za realizaciju leksičkih i gramatičkih struktura:

Učenici ponavljaju i postepeno usvajaju i leksičke i gramatičke strukture koje su prilagođene jezičkom i kognitivnom razvoju učenika vodeći računa da su iste povezane s drugim nastavnim predmetima i međupredmetnim temama. Preporučene gramatičke i leksičke strukture se podučavaju u međusobnoj kombinaciji prema procjeni nastavnika, a u korelaciji sa jezičkim vještinama u zavisnosti od definisanih

funkcija. Učenici se podučavaju da uče prema modelu, odnosno da uočavaju obrasce, bilježe i analiziraju kombinacije gramatičkih struktura u okviru pročitaneog teksta ili odslušanog audio/video zapisa, a potom da ih u istoj formaciji primjenjuju u govoru i pisanju.

1.3. Preporuke za realizaciju lektire:

Kroz oblast čitanja, nastavnici i učenici u drugom razredu srednje škole mogu izabrati adaptirane (CEFR A2+) lektire kao i naslove iz turske književnosti u izdanjima koja su dostupna nastavniku i učenicima u printanoj i / ili digitalnoj formi (Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları). Izbor lektire prema procjeni nastavnika i interesovanju učenika doprinosi proširivanju vokabulara učenika, jačanju jezičkih struktura, obradi preporučenih tema, razvijanju kritičkog mišljenja, te razumijevanju sebe i drugih. Rad na lektiri pozitivno utiče na realizaciju vannastavnih aktivnosti kao što su školske predstave, školski klub čitalaca, i uspostavljanje i online biblioteke učenika.

Preporučeni naslovi lektira za 4. razred:

Çocuk Hikayeleri Dizisi: Doğum Günü, İstanbul Heyecanı, Sınıflar Yarışıyor, Soralım Öğrenelim, Tatil Planı, Yeni Hayatımız, Yeşil Göl

Anadolu Hikâyeleri: Yılkı, Bayramlık, Bir Bardak Çay, Kırmızı Ayakkabılar, Lale'ye Sor

Türkçe'nin Sesi Yunus Emre Hikâyeleri (A1-A2)

Türkçe Okuyorum: Türkiye'de Spor

Yunus Emre Enstitüsü Hikâye Kitapları Serisi: Anahtar, Dedektif, Kayıp Çocuk, Kismet, Mağra, Sandık

2. Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti –međupredmetne korelacije

Horizontalno umrežavanje u 4. razredu podrazumijeva duže audio, printane i pisane sadržaje formom povezane sa predmetima Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (kompozicija kratke priče ili narativnog teksta, formalnog argumentativnog eseja i članka; lektire i skraćena djela turske književnosti, prezentacijske vještine); strani jezici (engleski, njemački, francuski, arapski)(funkcionalna upotreba jezičkih struktura), Likovna kultura (crtanje, ilustracija), informatika (digitalni mediji, društvene mreže, kreiranje teksta u digitalnim formatima - prezentacija, e-mail, blog, članak, letak; tehnologija budućnosti). Pretpostavlja se i tematska povezanost izučavanih sadržaja sa predmetima Geografija (zemlje, narodi, klimatske promjene); Historija (praznici, vremenske epohe, narodi, tradicije i ličnosti); Biologija (ljudsko tijelo, bolesti i zdravlje, biljni životinjski svijet); Fizika (nauka, izumi; pojave u prirodi); Tjelesni i zdravstveni odgoj (vrste sportova i rekreacije, zdrava ishrana); Matematika (mjerne jedinice).

3. Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija:

Savremena nastava turskog jezika treba da teži razvijanju sljedećih kompetencija kod učenika na svim nivoima podučavanja i učenja, prilagođenih razvoju učenika:

Jezičko-komunikacijska kompetencija:

Kompetencijski pristup u savremenoj nastavi omogućava učeniku aktivnu primjenu jezičkih znanja i funkcionalnog jezika u prenošenju poruka i sadržaja na turskom jeziku, kao i spoznavanje osnovnih vrsta i uzoraka komunikacije.

Učiti kako se uči:

Razvijanje vlastite odgovornosti prema učenju, upornost, motivacija i samopouzdanje su od primarnog značaja u ovladavanju stranim jezikom. Potrebno je da se učenik konstantno podstiče na samoprocjenu kao sastavni dio procesa razvoja, samostalnost u učenju, te na svjesnu upotrebu različitih strategija učenja jezika s ciljem njegove usmene i pismene primjene u praksi.

Društvena i građanska kompetencija: Savremena nastava turskog jezika podrazumijeva i upoznavanje učenika sa ljudskim pravima, odgovornostima građanina svijeta i sociokulturnim i interkulturalnim normama i pravilima na način koji će učenicima biti zanimljiv (projektni rad), ali i primjenjiv u njihovim odnosima sa vlastitom i drugim kulturama i zajednicama.

Poduzetnička kompetencija:

U nastavi se treba poticati i podržavati inicijativa učenika i preuzimanje rizika, te sa učenicima zajednički raditi na poduzetničkim aktivnostima. Proaktivno djelovanje na promjene u društvu se potiče radom na savremenim i društveno-korisnim projektima, a stimuliše se saradnja, timski rad, liderstvo, i osjećaj odgovornosti prema vlastitom i zajedničkom radu i životu.

Interkulturalna kompetencija:

Konstruktivno izražavanje vlastitog mišljenja i nedoumica, razvijanje empatije, kritičko promišljanje o vlastitoj i drugim kulturama, o sebi, drugom i drugačijem, te promovisanje nenasilne komunikacije i rješavanja sukoba ili nesporazuma je od izuzetne važnosti u učenju i podučavanju engleskog jezika.

Digitalna kompetencija:

Tehnologija u nastavi turskog jezika se može koristiti u svrhu razvijanja učenikove kreativnosti, inovativnosti i uključivanja u društvo. Međutim, nezaobilazan je rad na kritičkom korištenju informacijsko-komunikacijske tehnologije za pronalaženje, produkciju, predstavljanje i vrednovanje informacija, kao i za odgovorno učestvovanje u virtuelnim razmjenama. Pored toga, treba poticati i preispitivanje uloge turskog jezika u 21. vijeku sa razvojem tehnologije i globalizacijom.

Kreativno-produktivna kompetencija:

Razvijanje različitog kulturnog izražavanja, otvorenosti i sposobnosti tolerisanja suprotnih ideja, donošenje zaključaka nezavisno i uzimajući u obzir više perspektiva, i razvijanje pozitivnog stava i sistema vrijednosti prema svijetu i sebi ima za cilj da stvori kreativnog i produktivnog učenika, a kasnije kompetentnu mladu osobu.

PK5 – Učenje i podučavanje

Učenje turskog jezika omogućava učeniku da promišlja, zaključuje, saraduje, istražuje, ostvaruje svoj kreativni i stvaralački potencijal te da se na različite načine služi turskim jezikom, za šta mu se trebaju stvarati uslovi kako bi sve ono što nauči, reprodukuje i produkuje u školskom okruženju mogao da primijeni i u izvanškolskim okvirima. Na ovaj način bi se dokazalo da znanje nije samo sebi svrha, nego ono jedino ima smisla ako nađe svoju primjenu u autentičnim situacijama. Temeljni principi podučavanja turskog jezika zasnovani su na ciljevima i ishodima učenja navedenog jezika, koji teže tome da se učenik osamostali i postigne samoostvarenje.

U podučavanju i učenju turskog jezika treba njegovati i podsticati višejezičnost, motivisati i skretati pažnju učenicima da su odgovorni za vlastito učenje i razvoj. Također je važno voditi računa o uzrastu učenika, njegovoj motivaciji za učenje turskog jezika, kao i ulozi nastavnika u kreiranju podsticajnog okruženja za učenje.

Sadržaji i metodologija učenja i podučavanja biraju se pažljivo i usklađuju se s dobi učenika. U prvim godinama učenja stranog jezika treba usmjeriti pažnju na aktivnosti kojim je cilj da pobude i razviju motivaciju za učenje jer se jezik u ovom periodu uglavnom uči kroz igru, imitiranjem, ponavljanjem, a kasnije čitanjem i pisanjem. Rad u parovima i grupama uz smjenu različitih aktivnosti doprinosi dinamici sata i pažnji učenika. Nastavnik treba davati podršku učenicima koji su u adolescentnoj fazi prilikom usmenog izražavanja, ali i kod svih aspekata nastave u kojima su izloženi reakcijama drugih.

Motivacija u nastavi turskog jezika se kod učenika veže za neke lične aspekte ili za aspekte koji se odnose na vanjske odrednice, kao što je postizanje dobrih rezultata. Motivaciju nastavnik može podsticati na ličnom primjeru, svojom pozitivnošću i raspoloženjem, a na osnovu čega nastaje opuštenu, ugodnu radnu atmosferu, koja je preduslov za uspješan nastavni proces. Motivaciju podstiče i održava inovativan, raznovrstan pristup u osmišljavanju aktivnosti na satu, gdje je u fokusu učenik, koji je aktivan, koji analizira, istražuje, povezuje, upoređuje, tumači, donosi zaključke, procjenjuje, vrednuje. Nastavnik motivira učenike i razvijanjem pozitivnih uvjerenja o uspješnosti u savladavanju turskog jezika kod svakog pojedinog učenika. Ovo je izrazito bitno početkom puberteta jer je to period početka "svjesnijeg" učenja turskog jezika, što stvara i strah od mogućih grešaka.

Nastaju fonetsko-fonološke barijere, koje su sve zastupljenije s dolaskom tzv. "kritičnog perioda" u učenju turskog jezika od puberteta pa nadalje.

Nastavnik kao moderator, pomagač, savjetnik u nastavi koja je usmjerena na učenika, je najvažnija karika u nastavnom procesu. On je taj koji motivira učenika i održava motivaciju, koja je neizostavan element u uspješnom odgojno-obrazovnom procesu. Kada nastavnik pomaže učeniku onda se trudi da učenik nastavnom procesu pristupa s pozitivnim emocijama, bez straha, s motom "na greškama se uči", što ga oslobađa stresa, te stvara preduslov za opuštenu komunikaciju, koja je i cilj moderne metodike učenja i podučavanja stranih jezika. Nastavnik je taj koji procjenjuje granice između samostalne i vođene sposobnosti učenika (između onoga što učenik može sam učiniti i onoga što može učiniti vođen nastavnikom) te različitim metodama, aktivnostima podržava učenika na njegovom razvojnom putu kako bi se osamostalio. U osnovi je zahtjev za postupnim prenošenjem odgovornosti s nastavnika na učenika. Kako bi ovaj proces bio što djelotvorniji potrebno je dosljedno primjenjivati metodu modeliranja gdje nastavnik prvi izvodi zadatak kako bi učenici mogli posmatrati i stvarati predodžbu o procesima koji su potrebni kako bi se zadatak izvršio. Takav koncept nastave podrazumijeva ne samo jezičke nego i izvanjezičke sadržaje, kao i različite metakognitivne, kognitivne

i socijalne strategije učenja. Nastavnik se ne zadovoljava reprodukcijom, tj. ponavljanjem, jer takav kvalitet ostvarenog znanja ima efekta samo u učionici.

Kako bi učenici predviđenim tempom ostvarili odgojno-obrazovne ishode potrebna su i adekvatna nastavna sredstva. Nastavnicima turskog jezika su na raspolaganju brojni i raznovrsni izvori znanja kako za njihove učenike tako i za njih same. Pored štampanih oblika na raspolaganju su i elektronske verzije udžbenika, radnih sveski, priručnika za nastavnike, rječnika, gramatika itd. U učenju i podučavanju stranih jezika važno je da se što više koriste autentični tekstovi, koji mogu biti u digitalnoj ili štampanoj formi, te multimedijски materijali iz više izvora, a koji su u skladu s principom primjerenosti. Ovisno o godini učenja i podučavanja tekstovi se razlikuju po dužini i složenosti. Broj riječi koji definiše dužinu teksta razlikuje se u receptivnim i produktivnim aktivnostima.

	VRLO KRATAK TEKST	KRATAK TEKST	SREDNJE DUG TEKST	DUG TEKST
SLUŠANJE I ČITANJE	do 100 riječi	100 – 200 riječi	200 – 300 riječi	više od 300 riječi
PISANJE	do 40 riječi	40 – 100 riječi (ovisno o vrsti teksta)	100 – 200 riječi (ovisno o vrsti teksta)	više od 200 riječi
GOVOR	monolog: ½ – 1 minutu interakcija: 1 – 1½ minute	monolog: 1 – 2 minute interakcija: 1½ – 2½ minute	monolog: 2 – 3½ minute interakcija: 2½ – 5 minuta	monolog: 3½ – 5 minuta interakcija: 5 – 8 minuta

Prema složenosti tekst može biti vrlo jednostavan, jednostavan, srednje složen, složen i vrlo složen. Pokazatelji određivanja složenosti teksta su kvantitativnost i kvalitativnost, kao i samo poznavanje teme i leksike teksta. Kvantitativnost je obilježje fokusirano na dužinu riječi, rečenica, njihovu frekventnost, formu. Kvalitativna obilježja se odnose na tip teksta, na stilske odrednice teksta, na njegove tehničke specifičnosti i sl. U kontekstu složenosti teksta, uzimajući kvantitativne i kvalitativne odrednice, značajnu ulogu ima nastavnik, koji vrši procjenu prema predznanju učenika i navedenim pokazateljima.

Nastavnik, kad god je to moguće, treba i učeniku da omogući učestvovanje u izboru materijala, koji su njemu zanimljivi, što aktivira učenika da samostalno istražuje i različite aspekte jezičkih i kulturnih obilježja zemalja turskog govornog područja. Autentični tekstovi, a u višim razredima to su i književni tekstovi, omogućavaju učeniku da upoznaje, osjeti i djelomično “živi” jezik i kulturu izvornih govornika. S obzirom na to da je za učenje i podučavanje turskog jezika važno upoznavanje i kulturnih sadržaja, neophodan je dodir s navedenim i izvan okvira učionice, što se omogućuje učešćem u projektima, ekskurzijama, programima mobilnosti, ili putem raznih aplikacija i programa za učenje stranih jezika, društvenih mreža, kao i različitim vrstama multimedijских sadržaja na turskom jeziku. Međukulturni pristup u učenju i podučavanju turskog jezika podrazumijeva razvoj međukulturne interakcije, koja podstiče prihvatanje kulturnih različitosti bez predrasuda i formiranje stava o neophodnosti poštivanja i uvažavanja vrijednosti svih kultura. Teme kroz koje se jačaju kulturno osjetljivi svjetonazori bazirane su na stvarnim situacijama i dilemama (razlike i sličnosti, preispitivanje vlastitih stereotipa i predrasuda, međukulturna komunikacija, rješavanje nesporazuma itd.).

Okruženje koje pozitivno utječe na proces učenja i podučavanja turskog jezika jeste svijet savremenih tehnologija. Današnji učenici digitalne alate koriste svakodnevno i neizostavni su element njihovog života, što se, također, može iskoristiti kao alat za uspješno učenje i podučavanje turskog jezika (npr. eTwinning platforma), ali i kao novo okruženje, koje nije učionica, u kojoj se odvija formalni tip nastave.

Učenje i podučavanje turskog jezika prilagođeno stvarnim potrebama učenika, zasnovano na inkluzivnosti, podrazumijeva korištenje principa individualizacije, personalizacije, kao i diferencijacije. Diferencijacija je princip koji u fokus stavlja učenika, njegove želje i preferencije. Metodologija i tehnika u radu s učenicima prilagođeni su grupi. Personalizirani pristup podrazumijeva učenika koji aktivno sudjeluje u procesu učenja i

podučavanja. On kreira, realizuje, uređuje vlastiti proces učenja turskog jezika. Metode rada, ciljevi rada variraju od učenika do učenika, s obzirom na to da ovakav princip rezultira najvišim stepenom znanja, tj. stvaralačkim ili kreativnim znanjem. Individualizacija podrazumijeva iste ciljeve za sve učenike, ali dinamika usvajanja sadržaja može varirati. Individualni pristup igra važnu ulogu u učenju i podučavanju turskog jezika u smislu rada s učenicima s posebnim obrazovnim potrebama ili teškoćama u razvoju i procesu učenja.

Da bi se postigao najbolji mogući efekat, savremena didaktika preporučuje komunikativni pristup, koji komunikaciju i kolaborativni rad stavlja u prvi plan pri čemu učenik svjesno povezuje jezičke strukture s njihovim komunikacijskim funkcijama u svakodnevnim komunikacijskim situacijama pri čemu se poštuje princip primjerenosti uzrastu. Integrisano učenje i podučavanje turskog jezika podrazumijeva razvoj jezičkih vještina i izradu sadržaja koji nisu sastavni dio nastavnih sadržaja iz turskog jezika, ali se obrađuju na turskom jeziku, npr. integracija web alata, aplikacija, multimedija itd. S tim u vezi je i projektno učenje zasnovano na iskustvenom učenju. Ono podrazumijeva timski rad i rad izvan učionice u kontekstu različitih tema i stvarnih problema (ekološka svijest, odlazak mladih iz BiH itd.). Kako grupni, tako je i rad u paru važan za kooperativno učenje koje može da ima za cilj i izradu projekata koji doprinose cjelokupnom razvoju učenika gdje je potrebno kombinovati metode i pristupe kako bi se na najbolji način podstaknula i održala motivacija učenika i iskoristila njihova mašta i inovativnost. Aktiviranje svih čula, povezivanje pokreta i govora, emocionalnog i fizičkog (dijalozi, dramatizacija, recitacija, pjesme itd.) zastupljeni su u dramskom odgoju gdje učenici imaju mogućnost da putem dramskih postupaka razvijaju svoje komunikacijske vještine, ali i kreativnost i samoizražavanje. Vrlo važan pristup u učenju i podučavanju turskog jezika je kompetencijski pristup jer se temelji na operativnom znanju. Dakle, u fokusu je stavljanje turskog jezika u funkciju u stvarnim situacijama (npr. telefonski razgovori, planiranje izlaska, odlazak u kupovinu itd.). Navedene metode se koriste u kombinaciji jer samo tako doprinose razvoju učenika i njegovom samoostvarenju u nastavi turskog jezika.

PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu

Vrednovanje omogućava kontinuirano praćenje ostvarivanja postavljenih ciljeva učenja i podučavanja i definisanih odgojno-obrazovnih ishoda. Također, putem vrednovanja nastavnik dobija informaciju o tome da li je njegov način podučavanja bio efikasan i uspješan, a učenik je informisan o postignućima i ostvarenju ishoda učenja iz pojedinih oblasti.

Vrednovanje se vrši s tri aspekta: vrednovanja naučenog, vrednovanja za učenje i vrednovanje kao učenje.

Prvi aspekt (vrednovanje naučenog) je povezan sa sumativnim vrednovanjem, što podrazumijeva vrednovanje nivoa postignuća učenika tokom školske godine ili na samom kraju razreda. Vrednovanje jezičkih vještina se može vršiti integrisano ili odvojeno. Integrisano se vrši putem testova s određenom tematikom u kojima su zastupljeni zadaci čitanja, slušanja, pisanja i govora, a rezultat je jedna ocjena. Ukoliko vještine vrednujemo odvojeno, onda se radi test slušanja, koji rezultira jednom ocjenom ili test s fokusom na neku drugu jezičku vještinu. Izolovani sumativni gramatički testovi nisu realni pokazatelji razvijenosti učenikovih vještina, te je potrebno u nastavi turskog jezika koristiti se testovima na osnovu kojih se može pratiti učenikov napredak i postignuće u razvijanju jezičkih vještina. Takvi testovi podrazumijevaju integrisan pristup vještinama, kao i gramatici i vokabularu. Vrednovanje putem navedenih testova se vrši nakon obrađene tematike ili nastavnih jedinica koje su srodne. Sumativno vrednovanje se vrši brojčanom ocjenom od jedan do pet.

Vrednovanje za učenje je povezano s formativnim vrednovanjem, koje je sastavni dio kontinuiranog praćenja učenja i podučavanja. Radi se o kvalitativnoj informaciji o procesu učenja i podučavanja, kako za nastavnika, tako i za učenika. Naime, formativno vrednovanje je planirani proces u kojem dokazi o tome šta učenici znaju, razumiju i mogu uraditi služe nastavnicima da prilagode svoje podučavanje i učenicima da prilagode svoj pristup učenju. Nastavnik pažljivo prati rad i zalaganje učenika pri čemu posebno vodi računa o načinu na koji saopštava nedostatke i greške, jer povratna informacija treba da bude konstruktivna i motivacijska. Na ovaj način stvaraju se uslovi da učenici preuzmu odgovornost za svoje učenje, dublje shvate očekivanja u pogledu kvalitetnog rada, te da na taj način unaprijede svoj rad. Formativno vrednovanje može i ne mora rezultirati ocjenom.

Vrednovanje kao učenje je savremeni pristup učenju, čemu odgovara sintagma "cjeloživotnog učenja". Naime, učenika tokom školovanja treba osposobiti da sam uči, da promišlja, pamti, zaključuje, planira i organizuje svoje učenje. Takav vid učenja i podučavanja je moguće realizovati putem diskusije, anketa, ček lista, evaluacija i sl., a sve s ciljem da se potakne učenik na samovrednovanje svog rada, na postavljanje ciljeva u učenju turskog jezika, na svijesti o vlastitim snagama i slabostima u procesu učenja itd. Samovrednovanje kao i vršnjačko vrednovanje može se primjenjivati prilikom aktivnosti pisanja ili govora, naravno uz skale za vrednovanje koje pripremi nastavnik.

Pored navedenog sumativnog i formativnog vrednovanja, postoji i dijagnostičko vrednovanje. To su testovi koji se daju na početku školske godine, kada je nastavniku potrebna informacija o stepenu postizanja ishoda u prethodnom razredu. Navedeni testovi su pomoć i informacija učeniku o eventualnim nedostacima i propustima u prethodnom period učenja turskog jezika i ne rezultiraju ocjenom. Također služi nastavniku kao smjernica za pripremanje i planiranje nastave u budućem radu.

Ispravno vrednovanje i ocjenjivanje treba da ispoštuje određene didaktičko-metodičke zahtjeve, a to su:

mногоstrukost; vrednuju se i ocjenjuju znanje, vještine, stavovi, radne navike, interes za predmet, dakle, ocjenjuje se cjelokupan učenikov rad;

ocjena treba da bude javna, te je zadatak nastavnika da je obrazloži i da pruži učeniku detaljnu povratnu informaciju koja će mu dati jasne smjernice za budući rad;

kontinuiranost, ekonomičnost i primjena raznolikih dokimoloških pristupa vrednovanju i ocjenjivanju praćenjem rada u grupi, u paru, individualno.

U toku školske godine rade se od 5. razreda osnovne škole 2 pismene zadaće (po 1 u svakom polugodištu) u razredima gdje je sedmični fond sati 2 sata i 4 pismene zadaće (po 2 u svakom polugodištu) u razredima u kojima je sedmični fond sati 3 ili više sati. Njihovo koncipiranje i sadržaj treba osmisлити tako da predstavljaju što obuhvatniji presjek gradiva koje se s učenicima obrađivalo i uvježbavalo u proteklom periodu.

Radi uspješnijeg i objektivnijeg vrednovanja i ocjenjivanja, potrebne su češće i kraće provjere znanja i napredovanja učenika putem izrade testova, kontrolnih zadataka, diktata, pismenih vježbi, upitnika itd. (10 – 15 minuta), te 2 niza zadataka objektivnog tipa (po 1 u svakom polugodištu), uz prethodno jasno obrazložen cilj provjere, uvijek ukazujući učenicima na jače i slabije strane. Nastavnik na osnovu rezultata ove evaluacije prilagođava nastavu, vraća se unazad ako je potrebno, usporava tempo, produbljuje, proširuje, mijenja i diferencira strategije i pedagoške pristupe, dok učenik, sa svoje strane, u svakom trenutku zna vlastiti nivo postignuća i polazeći od njega, ulaže i pojačava napore potrebne da stigne do željenog cilja. Svako vrednovanje i ocjenjivanje treba sprovoditi prema unaprijed utvrđenim i jasnim kriterijima, uz jasna obrazloženja, insistiranjem na pozitivnim stranama učenja, motivisanosti i zalaganju učenika. Na taj način ono predstavlja istinski oslonac i pomoć učeniku i nastavniku u zajedničkom konstruisanju procesa učenja i ostvarivanja postignuća. Nastavnik, također, treba da vodi evidenciju o praćenju učenika uz sve relevantne podatke (ocjene iz pismenih zadaća, testova, aktivnosti, redovnosti, kvaliteti izrade domaćih zadaća itd.).

Načini vrednovanja jezičkih vještina:

Jesu li učenici razumjeli određene sadržaje vrednuje se usmeno ili pismeno: odgovaranjem na postavljena pitanja, uz eventualna obrazloženja, postavljanjem pitanja, putem razgovora, opisivanja, davanjem rezimea, popunjavanjem praznina, objašnjavanjem ključnih riječi, povezivanje slika s pasusima teksta, utvrđivanjem redoslijeda slika ili pasusa nekog teksta i sl.

Jesu li učenici sposobni da se usmeno izražavaju i vode komunikaciju usmenim putem nastavnik provjerava tako što prati izgovor, tečnost izražavanja, logički slijed onoga što učenik izlaže, primjerenost situaciji, korištenje adekvatne leksike, koliko je gramatički ispravno (fokus je na razumljivosti sadržaja, a tek onda na gramatici), ispravan redoslijed riječi unutar rečenice.

Koliko su učenici sposobni da se pismeno izražavaju nastavnik vrednuje putem pisanja poruka, pisma, eseja, maila, rezimea, kritike, pozivnice, popunjavanja formulara i sl. Nastavnik obraća pažnju na prilagođenost teksta temi, namjeni, publici i formi, na jasnoću izražavanja, na leksiku koju bira, logički slijed misli, redoslijed riječi u rečenici. Također, vodi računa i o poštivanju obrađenih gramatičkih sadržaja, s tim da je prioritarna razumljivost sadržaja, a tek onda i gramatika, jer je ona sredstvo k cilju, tj. komunikaciji.

Prilikom vrednovanja usvojenosti gramatičkih sadržaja ili novih riječi potrebno je voditi računa da se ovo provjeravanje ne vrši odvojeno od praktične upotrebe kada su učenici prisiljeni na mehaničko ponavljanje bez kontekstualizacije. Gramatika je sredstvo k cilju, usvajanje novih riječi također, a cilj je osposobiti učenike da pismeno i usmeno komuniciraju na stranom jeziku, u skladu s njihovim uzrastom i odgojno-obrazovnim ishodima.

Profil i stručna sprema nastavnika

Osnovna škola

Nastavnik predmetne nastave ima visoku stručnu spremu i izvodi nastavu od VI do IX razreda a nastavu može izvoditi i u V razredu na osnovu odluke direktora. Određene predmete izvodi i u I, II, III, IV razredu u skladu s nastavnim planom i programom koji reguliše profil i stručnu spremu nastavnika za taj predmet.

Nastavu u osnovnoj školi izvode osobe sa završenim VI ili VII stepenom stručne spreme, kao i osobe sa završenim I (prvim) ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa u trogodišnjem trajanju, sa najmanje ostvarenih 180 ECTS bodova odgovarajućeg (nastavničkog) smjera i stečenim zvanjem: nastavnik, odnosno profesor, odnosno bakalaureat/bachelor. (U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati lica koja su završila prvi ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa do kraja 2020/2021. školske godine. Ova lica su obavezna završiti II ciklus bolonjskog visokoobrazovnog procesa u roku od četiri godine od stupanja na snagu ovog zakona. U osnovnoj školi radni odnos mogu zasnovati i lica koja su stekla VI stepen stručne spreme po predbolonjskom sistemu studiranja. Ova lica su obavezna doškolovati se, u roku od tri godine, od dana donošenja programa doškolovanja. – Član 16. dopune člana 121. Sl.novine br. 33/21)

- Magistar turskog jezika i književnosti
- Diplomirani turkolog
- Diplomirani profesor turskog jezika i književnosti
- Bakalaureat/Bachelor turskog jezika i književnost

Srednja škola – gimnazija

Općeobrazovnu, stručno-teorijsku, praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada, u srednjoj školi izvode lica:

- Sa završenim najmanje VII stepenom stručne spreme, sa zvanjem profesora, ili završenim drugim fakultetom i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko- didaktičnom grupom predmeta,
- Sa završenim II, odnosno III ciklusom bolonjskog visokoobrazovnog procesa na nastavničkom fakultetu ili drugom fakultetu i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičnom grupom predmeta.
- Praktičnu i nastavu u okviru laboratorijskog rada u srednjim školama izvode i nastavnici sa završenim VII, odnosno VI stepenom stručne spreme, u skladu sa nastavnim planom i programom, majstori, poslovođe, specijalisti instruktori sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme i sa pet godina radnog iskustva u struci i položenom pedagoško-psihološkom i metodičko-didaktičkom grupom predmeta.
- Profesor turskog jezika i književnosti, VII stepen (predbolonjski studij)
- Magistar turskog jezika i književnosti
- Profesor arapskog jezika i književnosti i diplomirani turkolog, VII stepen (predbolonjski studij)